

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/89/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1106200112
Dátum vydania rozhodnutia: 21. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Posluchová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1106200112.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Posluchovej a členov senátu JUDr. Romana Huszára a JUDr. Magdalény Florekovej v právnej veci žalobcu: Rímskokatolícka cirkev, Bratislavská arcidiecéza, so sídlom Špitálska č.7, Bratislava, IČO: 42 131 685, zastúpený MAPLE & FISH s.r.o., Žižkova 22B, Bratislava, IČO: 36 718 432, proti žalovanému: Slovenská republika za ktorú koná Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Alexandra Dubčeka č. 1, Bratislava, IČO: 00 151 491, o určenie vlastníckeho práva, na odvolanie žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I č. k. 9C/3/2006 - 1313 zo dňa 25.augusta 2020, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **m e n í** tak, že určuje, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti - pozemku registra "C" s parcelným číslom XXXX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 2.732m² v podiele 1/1, katastrálne územie N. S., Q. G. - S. Č. N. S., Q. G. F., parcela vedená Okresným úradom G., Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX.

Žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

Odvolací súd opravuje záhlavie rozsudku súdu prvej inštancie v časti označenia žalovaného tak, že správne označenie žalovaného znie: „Slovenská republika za ktorú koná Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Alexandra Dubčeka č. 1, Bratislava, IČO: 00 151 491“.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti - pozemku registra "C" s parcelným číslom XXXX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 2.732m² v podiele 1/1, katastrálne územie N. S., Q. G. - S. Č. N. S., Q. G. F., parcela vedená Okresným úradom G., Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX. Zároveň rozhodol, že žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznáva.

1.1. Vo svojom rozhodnutí uviedol, že v poradí prvým rozsudkom č. k. 9C/3/2006-682 zo dňa 28.11.2014 rozhodol tak, že určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti- pozemku registra "C" s parcelným číslom XXXX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 2.732m² v podiele 1/1, katastrálne územie N. S., Q. G. - S. Č. N. S., Q. G. F., parcela vedená Okresným úradom G., Katastrálnym odborom na liste vlastníctva č. XXXX (ďalej len „nehnuteľnosť resp. pozemok“). V odôvodnení uviedol, že vzniknuté fondy (základiny), študijný fond, zriadený panovníckym aktom Márie Terézie, a náboženský fond súdna prax za prvej Československej republiky (napr. Nález Najvyššieho správneho súdu zo 17.apríla 1924 č. 6486, nález toho istého súdu z 8. marca 1926 č. 4515, rozhodnutia Boh. A 3968/1924, Boh. A 5402/1926) aj právna teória (napr. Slovník verejného práva československého, zv. II., Polygrafia, Brno, 1932, st. 691 a nasl.: heslo Náboženské fondy) považovali za verejné fondy. Predstavovali osobitné majetkové podstaty nadačného typu a ich majetok spravoval štát s určením pre podporu katolíckej

cirkvi. Tieto fondy mali slúžiť potrebám katolíckej cirkvi - ich účel (ako aj pôvod) mal bezprostrednú spojitosť s touto cirkvou. Krajský súd v Bratislave na základe uznesenia sp. zn. 9Co/102/2015 zo dňa 30.03.2017 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie ohľadne existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. na požadovanom určení vlastníckeho práva a so záverom, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný, keďže rímskokatolícka cirkev je právnym nástupcom Slovenskej náboženskej základiny. Predmetná otázka právneho nástupníctva bola vyriešená ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR (rozhodnutia sp. zn. 2Cdo 201/2009 sp.zn. 1Cdo 247/2006, sp.zn. 1M Cdo 9/2007, sp.zn. 1M Cdo 9/2010, sp. zn. 7Cdo 146/2011) a odvolací súd nemá dôvod odklonu od uvedených záverov. Odvolací súd aj napriek uvedenému považuje za predčasný a nesprávny záver súdu prvej inštancie, že žalobca preukázal čo do dôvodu (skutkového a právneho základu) uplatňovaný nárok. V prvom rade odvolací súd poukazuje nato, že z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je zrejmé, keďže súd prvej inštancie sa v prevažnej miere venoval len aktívnej legitimácii žalobcu v konaní, ako súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobca, je vlastníkom nehnuteľnosti, keď v odôvodnení absentuje akákoľvek zmienka o spôsobe nadobudnutia vlastníckeho práva žalobcom. Uvedené spôsobilo nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia, čím došlo zo strany súdu prvej inštancie k porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie. Úlohou súdu prvej inštancie bude po doplnení dokazovania, keď dôkazná povinnosť je na stranách sporu, dôsledne vzhľadom na vyššie uvedené závery odvolacieho súdu skúmať, či žalovaný nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti vydržaním, t.j. či boli splnené všetky zákonné predpoklady vydržania ku dňu 1.1.1992 a vzhľadom na spôsob vyriešenia tejto otázky, sa bude prípadne následne súd prvej inštancie zaoberať, akým titulom nadobudol vlastnícke právo k nehnuteľnosti žalobca. Vykonané dôkazy starostlivo v zmysle § 191 C.s.p. vyhodnotí a vo veci opätovne s tým, že rozhodnutie musí byť presvedčivé, preskúmateľné a musí mať všetky náležitosti v zmysle § 220 ods. 2, 3, 4 C.s.p.

1.2. Z vykonaného dokazovania zistil a to z obsahu Kúpnopredajnej zmluvy č. 10317 zo dňa 02. júna 1938 dohodu medzi Československým štátom, v zastúpení ministerstvom poľnohospodárstva (ako predávajúcim) a Slovenským náboženským fondom, v zastúpení ministerstvom školstva a národnej osvety, v zastúpení Likvidačnou komisiou verejnozákladinných majetkov na Slovensku (ako kupujúcim) o prevode vlastníckeho práva k nehnuteľnosti zapísanej v pozemnoknižnej vložke mesta G. Č.. XXXX pod A.I. rad. č. 4, parc. č. XXXX, vedený dom s dvorom číslo F.. XXX I. E. I. a výmere 794 m² a rad. číslo X, K.. Č.. XXXX, vedený dom a dvor v hone I. o výmere 450 m² (bod I. zmluvy). Slovenský náboženský fond ako kupujúci sa zaviazal zaplatiť predávajúcemu kúpnu cenu vo výške 400.000,- Kč v hotovosti (bod II. zmluvy). Predávajúci súhlasil, aby scudzené nehnuteľnosti boli po právoplatnosti zmluvy z vložky č. XXXX odpísané tak, aby bola vytvorená nová vložka a aby sa vlastníckeho právo zapísalo v prospech kupujúceho na meno: Slovenský náboženský fond (bod VII. zmluvy). Predávajúci si vyhradzuje predkupné a právo spätnej kúpy pre Československý štát za kúpnu cenu podľa tejto zmluvy, ak by kupujúci zamýšľal predmet zmluvy ďalej odpredať alebo ak by na kupovaných nehnuteľnostiach neboli zriadené budovy katolíckeho kňazského seminára so záhradou a príslušenstvom (bod IX. zmluvy). Z obsahu pozemkovoknižnej vložky č. XXXXX zistil, že v katastrálnom území: G. bol dňa 21.09. 1938 v bode A. Majetková podstata (Gutsbestandblatt) pod parc. Č.. XXXX zapísaný les vo výmere 2747 m². Z obsahu bodu B. Vlastníctvo (Eigentumsblatt) vyplýva že pod poradovým číslom 1 bol ako vlastník zapísaný Slovenský náboženský fond ústredie v G., zast. ministerstvom školstva v Prahe, a to na základe kúpnopredajnej zmluvy č. XXXXX zo dňa 02.06.1938 a to k nehnuteľnostiam, uvedeným v bode A. I. 1-5 prenesením z vložky č. XXXX. Z obsahu Správy katastra zo dňa 20.12.1994 zistil, že pod parc. č. XXXX sa nachádza pozemok - les vo výmere 2747 m², list vlastníctva č. XXXX s tým, že užívateľom - nájomcom tohto pozemku je Slovenská národná rada. Z obsahu identifikácie parciel zo dňa 08.01.1998 zistil, že na parc. Č.. XXXX sa nachádza pozemok - les vo výmere 2747 m², list vlastníctva č. XXXX s tým, že užívateľom - nájomcom je Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky. V čase vydania Notárskej zápisnice dňa 17.12.1996 č.N72/96, N z 45/96 spísanej notárkou JUDr. Dalmou Nürnbergergovou, bol posledným vlastníkom evidovaným v katastri nehnuteľností Slovenský náboženský fond, pričom podľa výpisov identifikácie parciel bola v čase vydania notárskej zápisnice v roku 1996 Slovenská národná rada, resp. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky iba užívateľom (nájomcom) parc. č. XXXX. Poverením školstva a kultúry v čase likvidácie Slovenského náboženského fondu v päťdesiatych rokoch minulého storočia oznámením zo dňa 10.02.1959 dalo súhlas fondu, aby na ukončenie zvyšných likvidačných prác boli ponechaní i naďalej pracovnom pomere tohto fondu pán D. Š. a pani E. E.. Súčasne uložilo fondu pokyn, aby úplné ukončenie likvidácie vrátane nezlikvidovanej časti základného majetku fondu bolo vykonané do 30.06.1959. Následne mal Slovenský

náboženský fond predložiť poverenictvu správu o priebehu končiacich sa likvidačných prác ku dňu 31.03.1959, z ktorej malo byť zrejmé, ktoré práce bude ešte potrebné vykonať po tomto termíne.

1.3. Súd prvej inštancie poukázal v odôvodnení svojho rozsudku na závery v rozsudkoch Najvyššieho správneho súdu ČR č. 5A 35/2002-73 zo dňa 02.11.2006, Krajského súdu v Trnave sp. zn. 9Co/169/2008 zo dňa 19.03.2009, Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 201/2009 zo dňa 30.11.2010, sp. zn. 1Cdo 247/2006 zo dňa 25.08.2008, sp. zn. 1 MCdo 9/2007 zo dňa 27.02.2009, sp. zn. 7Cdo 146/2011 zo dňa 20.06.2012, Okresného súdu Trenčín sp. zn. 20C/102/2006 zo dňa 29.04.2015, sp. zn. 15C/87/2007 zo dňa 09.07.2013, sp. zn. 19C/85/2007 zo dňa 12.11.2018, Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/856/2015 zo dňa 04.10.2016 sp. zn. 5Co/376/2013 zo dňa 25.06.2014, sp. zn. 5Co/58/2019 zo dňa 18.09.2019, poukázal na odborné názory S. K. G., K. K. H. M. S. M. H., K., odborné vyjadrenie O. Z. S. I. I., K., citoval ustanovenia § 1 ods. 1, § 3 ods. 1, § 4, § 123, § 124, § 132 ods. 1 Občianskeho zákonníka, § 137 písm. c) C.s.p. Súd prvej inštancie sa v rámci dokazovania sústredil na dve skutočnosti a to pokiaľ ide o 1/ ustálenie charakteru Slovenského náboženského fondu, od ktorého si žalobca odvodzuje vlastnícke právo k nehnuteľnosti a 2/ ustálenie charakteru spornej nehnuteľnosti, ktorá bola predmetom kúpnopredajnej zmluvy z roku 1938.

1.4. Pokiaľ ide o existenciu Náboženského fondu od roku 1918 a jeho činnosť do roku 1938, kedy došlo k uzavretiu kúpnopredajnej zmluvy, tá bola priamoúmerne závislá od politickej a náboženskej klímy v podmienkach štátu. Dá sa povedať, že rímskokatolícka cirkev na čele so Svätým stolcom bola veľkým politickým a náboženským podporovateľom Habsburgovcov vrátane jej ríše (1526-1918), a preto logicky prijímala rozpad c. a k. monarchie dňa 11.11.1918 s veľkou nevdou. Súd prvej inštancie poukázal na historický vývoj, na Nariadenia vlády ČSR č. 204/1937 zo dňa 02.09.1937, na základe ktorého došlo k zrušeniu zátvoru cirkevného majetku a verejných fondov a dozoru nad cirkevným majetkom, ktoré boli predtým nariadené ministrami s plnou mocou pre správu Slovenska (t.j. pokiaľ ide o nariadenia č. 132/2019 zo dňa 11.08.1919, č. 158/1919 zo dňa 31.10.1919, č. 7/1921 zo dňa 19.02.1921 a č. 30/1921 zo dňa 14.10.1921). Pokiaľ ide správu a nakladanie s majetkom bývalého Uhorského náboženského fondu, tak po roku 1918 prevzal správu majetku verejných fondov (t.j. Náboženského, Študijného), resp. náboženských základín bez pochybností Československý štát. Na území Slovenska vykonával štát správu náboženského fondu prostredníctvom ním určených orgánov (t.j. postupne prostredníctvom Generálneho finančného riaditeľstva v Bratislave v roku 1919, následne prostredníctvom Centrálnej komisie od roku 1919 do roku 1923 a neskôr prostredníctvom Likvidačnej komisie od roku 1923, ktorá pod vedením ministerstva školstva a národnej osvety dňa 02.06.1938 uzavrela kúpnopredajnú zmluvu, ktorej predmetom bolo aj prevod vlastníckeho práva k parc. č. XXXX). Pokiaľ ide dispozičné právo rímskokatolíckej cirkvi na území Slovenska nakladať s vlastným majetkom, tak po roku 1918 bolo značne obmedzené (doslova bolo dané nariadením ministra s plnou mocou pre správu Slovenska č. 132/2019 zo dňa 11.08.1919 pod „zátvor“). Istý posun v nakladaní s cirkevným majetkom pre cirkev znamenalo prijatie aktu Modus vivendi v roku 1927 a vydanie pápežskej buly „Ad ecclesiastici regiminis incrementum“ zo dňa 02.09.1937, ktorou boli uvedené do súladu hranice jednotlivých diecéz s hranicami štátnymi s výnimkou severovýchodných hraníc ČSR, kde sa ponechal doterajší stav. Súd prvej inštancie uviedol, že pre toto konanie je však podstatná skutočnosť, v zmysle ktorej majetok Slovenského náboženského fondu v období od roku 1918 do roku 1938 nebol majetkom rímskokatolíckej cirkvi, ale naďalej ostal majetkom Slovenského náboženského fondu ako takého (podobne ako v prípade Uhorského náboženského fondu do roku 1918). Správcom majetku Slovenského náboženského fondu bol v uvedenom období výsostne štát prostredníctvom ním určených inštitúcií (Generálne finančné riaditeľstvo v Bratislave, Centrálna komisia, Likvidačná komisia) s tým, že až po uzavretí Modus vivendi v roku 1927 začala participovať na správe majetku Slovenského náboženského fondu katolícka cirkev a to kooptovaním členov biskupského zboru do Likvidačnej komisie pre správu cirkevných majetkov na Slovensku. Likvidačná komisia do dňa uzavretia kúpnopredajnej zmluvy (t.j. 02.06.1938) postupovala pod vedením ministerstva školstva a národnej osvety. Činnosť epiškopátu v rámci Likvidačnej komisie sa obmedzovala iba na to, aby hospodárenie s cirkevným majetkom, resp. s majetkom Slovenského náboženského fondu bolo súladné s cieľmi katolíckej cirkvi. Z uvedeného tak vyplýva, že participovanie cirkvi na správe Slovenského náboženského fondu nemôže mať automaticky za následok právne nástupníctvo cirkvi po tomto fonde. Taktiež majetkový substrát verejného fondu (Náboženský, Študijný, Univerzitný) v období od roku 1918 do roku 1938 nemožno automaticky považovať za imanie katolíckej cirkvi.

1.4.1. Ohľadom činnosti Slovenského náboženského fondu v období od roku 1938 do roku 1959 súd zistil, že od roku 1938 do roku 1945 bola Likvidačná komisia zrušená a jej funkciu prevzala novozriadená päťčlenná "Správna rada verejnozákladinných majetkov na Slovensku". Po oddelení základinných majetkov od cirkevných sa postupne oddeľovala aj agenda Verejných základín od Správy cirkevných majetkov. Z obsahu vyhlášky Štátneho úradu pre cirkevné veci č. 351/1950 Zb. o prevzatí správy niektorých majetkových podstát náboženským fondom vyplýva, že Náboženský fond prevezme správu majetkových podstát rádov a kongregácií, ktoré neslúžia rehoľným účelom (§ 1). Výnosy plynúce z týchto majetkových podstát ostávajú zachované pre náboženské účely rímskokatolíckej cirkvi, a použijú sa najmä k úhrade osobných a vecných potrieb rádov a kongregácií. Z obsahu vyhlášky Štátneho úradu pre cirkevné veci č. 352/1950 Zb. o Náboženskom fonde vyplýva, že Náboženské fondy český a moravsko-sliezky a Náboženská základina na Slovensku sa zlučujú v jediný náboženský fond, ktorý spravuje Štátny úrad pre cirkevné veci. Z návrhu na prijatie uznesenia kolégia Slovenského úradu pre veci cirkevné vyplýva, že uvedený orgán po prejednaní správy o priebehu likvidácie a hospodárenia Slovenského náboženského fondu na základe pripomienok prijal toto uznesenie: // Likvidácia SNF bude prevedená v zásade doterajším spôsobom organizáciou práce SNF a za zachovania terajšieho stavu zamestnancov do 31.12.1957. Toto rozhodnutie sa prijíma z dôvodu nutnosti zosúladenia postupu likvidácie Náboženskej matice v Prahe. Z tohto dôvodu uvedený orgán uložil Slovenskému náboženskému fondu likvidáciu nehnuteľného majetku darovaním a predajom s uprednostnením socialistického sektoru, ďalej postup pokiaľ ide o likvidáciu pohľadávok, ďalej pokiaľ ide o zostavenie účtovnej evidencie s tým, že Slovenský náboženský fond zostaví počiatočnú bilanciu ku dňu prevzatia majetku reholí a kongregácií do správy, z ktorej bude jasné, aký majetok a v akej hodnote bol od jednotlivých kláštorov prevzatý a to v termíne do 31.10.1957 s tým, že záverečná uzávierka Slovenského náboženského fondu bude zostavená tak, aby z nej bolo jasné, aký majetok bol prevzatý od jednotlivých kláštorov, ako bolo s týmto majetkom naložené a aké príjmy a výdavky mal Slovenský náboženský fond so správou a likvidáciou tohto majetku. Z oznámenia Povereníctva školstva a kultúry zo dňa 10.02.1959 vyplýva, že uvedený orgán po dôkladnom zvážení veci vyhovel návrhu Slovenského náboženského fondu zo dňa 21.12.1958 v tomto rozsahu, že súhlasí, aby na ukončenie zvyšných likvidačných prác boli ponechaní i naďalej v pracovnom pomere Slovenského náboženského fondu a to pán D. Š.Q. a pani E. E., a súčasne súhlasí, aby odborné účtovné práce boli vykonávané externým účtovníkom a v čase bezpodmienečne nutnom k ich vykonaniu s tým, že úplné ukončenie likvidácie vrátane nezlikvidovanej časti základného majetku Slovenského náboženského fondu musí byť vykonané do 30.06.1959 s tým, aby Slovenský náboženský fond predložil správu o priebehu končiacich sa likvidačných prác ku dňu 31.03.1959, z ktorej bude vidno, ktoré práce bude ešte potrebné vykonať po tomto termíne.

1.5. Žalobca a ani žalovaný nepredložili súdu žiaden relevantný dôkaz o zániku Slovenského náboženského fondu, či už legislatívneho charakteru (napr. zákon, vyhláška, nariadenie), administratívneho charakteru (rozhodnutie príslušného štátneho orgánu) alebo v zmysle judikatúry najvyšších súdnych autorít. Z vykonaného dokazovania tiež vyplýva, že aj keď v päťdesiatych rokoch minulého storočia dochádzalo k postupnej likvidácii majetku patriaceho Slovenskému náboženskému fondu, resp. majetku, ktorý mal náboženský fond iba vo svojej správe, ani v roku 1959 nedošlo k úplnému zániku fondového života na Slovensku. Slovenský náboženský fond mal vo svojom majetkovom substráte pozemok parc. č. XXXX s tým, že jeho užívateľom sa stala Slovenská národná rada a neskôr Kancelária Slovenskej národnej rady. Keďže ani Štátny archív v Bratislave nepredložil súdu relevantný dôkaz o zániku Slovenského náboženského fondu v päťdesiatych rokoch minulého storočia a ani dôkaz o ukončení likvidácie nezlikvidovanej časti základného majetku Slovenského náboženského fondu (viď pokyn povereníctva školstva a kultúry zo dňa 10. 02. 1959), súd v nadväznosti na zistenie notárky JUDr. Dalmy Nürnbergerovej zo dňa 17.12.1996 (t.j. posledný zápis vlastníckeho práva k danej pozemkovoknižnej vložke pod B1 a B2 je v prospech Slovenského náboženského fondu ústredie v Bratislave zo dňa 21.09.1938) dospel súd prvej inštancie k záveru, že fondový život päťdesiatych rokoch minulého storočia pokiaľ ide o Slovenský náboženský fond nemohol úplne zaniknúť, nakoľko sa likvidačnej komisii Slovenského náboženského fondu nepodarilo previesť vlastnícke právo k pozemku parc. č. XXXX na iný subjekt práva.

1.6. Pokiaľ ide o otázku právneho nástupníctva rímskokatolíckej cirkvi, vzhľadom na zachovanie právnej kontinuity Slovenského náboženského fondu po roku 1989 na Slovensku súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 18 ods. 1, 2 písm. b), § 854 Občianskeho zákonníka, rozsudok Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 5Co/376/2013, 6Co/856/2015, rozhodnutie Ústavného súdu SR č. III. ÚS 139/2016-17 zo dňa 15.03.2016, rozhodnutie Najvyššieho správneho súdu Československej republiky

č. 16643/24 zo dňa 01. 10. 1924 a mal zato, že rímskokatolícka cirkev na Slovensku sa nemohla stať právnym nástupcom Slovenského náboženského fondu. Majetok Uhorského náboženského fondu a po roku 1918 Slovenského náboženského fondu vlastnícky patril vždy náboženskému fondu, ktorý bol samostatnou právnickou osobou, verejným fondom, pričom tento fond (základina) bol odlišný od rímskokatolíckej cirkvi a nebol ani jej právnickou osobou. Ani po uzatvorení Modu vivendi v roku 1927 neprešla správa Náboženskej základiny do rúk rímskokatolíckej cirkvi. Majetky verejnoprávnych základín (vrátane Náboženského fondu) dostali osobitnú ústrednú správu, ktorá od roku 1935 začala pôsobiť ako Centrálna správa verejnzákladinných majetkov v Bratislave. S poukazom na ust. § 18 ods. 1, ods. 2 písm. b) v spojení s § 854 Občianskeho zákonníka je potom potrebné Slovenský náboženský fond považovať za právnickú osobu, ktorá má spôsobilosť mať práva a povinnosti. Skutočnosť, že Slovenský náboženský fond mal spôsobilosť mať práva a povinnosti potvrdzuje aj fakt, že bol zapísaný ako vlastníč predmetných pozemkov v pozemkovej knihe. Súd prvej inštancie sa po vykonanom dokazovaní v tejto veci nestotožnil ani so závermi Najvyššieho súdu SR v rozsudku sp. zn. 1Cdo/247/2006 zo dňa 25.08.2008, na ktoré poukázal žalobca. Z dokazovania v tejto právnej veci však vyplýva, že majetok Slovenského náboženského fondu, t.j. parc. č. XXXX nepatrí pôvodne rímskokatolíckej cirkvi, ale šlo o pozemok, na ktorom sa nachádzala Stará vinárska škola s tým, že na základe kúpno predajnej zmluvy zo dňa 02.06.1938 mal pozemok slúžiť pre potreby vybudovania nového kňazského seminára. Navyše, ako bolo vyššie uvedené, súd prvej inštancie sa nestotožňuje s tvrdením najvyššieho súdu o ukončení činnosti Slovenského náboženského fondu a o zániku jeho právnej subjektivity. V konaní teda nebolo nijakým spôsobom preukázané, že by menovaný fond zanikol. Pokiaľ ide o Uznesenie Konferencie biskupov Slovenska zo dňa 14.09.1995, v zmysle ktorého Konferencia KBS stanovuje právne nástupníctvo po zaniknutých a zrušených spoločnostiach, uvedené uznesenie je v danom prípade neaplikovateľné, nakoľko Slovenský náboženský fond nemožno v právnom zmysle považovať za náboženskú spoločnosť (t.j. dobrovoľné združenie osôb rovnakej náboženskej viery v organizácii utvorenej podľa príslušnosti k náboženskej viere za účelom praktizovania viery a náboženských úkonov - napr. rehole, rády, komunity v zmysle § 4 ods. 1 zák. č. 308/1991 Zb. o slobode náboženskej viery a postavení cirkví a náboženských spoločností). Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní dospel k rovnakým záverom ako Okresný súd Trenčín v konaniach 15C/87/2007 a 19C/87/2007, v zmysle ktorých aj v prípade, ak by sa Slovenský náboženský fond mal pokladať za tzv. zbožnú nadáciu rímskokatolíckej cirkvi, či inú cirkevnú právnickú osobu (čo však súd ako je vyššie uvedené vylučuje), musel by žalobca preukázať jej zánik v zmysle Kódexu kanonického práva, pričom podľa oboznámených kánonov Kódexu kanonického práva cirkevná právnická osoba zaniká, ak ju kompetentná vrchnosť zruší alebo, ak počas sto rokov nevyvíja svoju činnosť. Ani takéto skutočnosti z vykonaného dokazovania nevyplývajú. S poukazom na vykonané dokazovanie súd prvej inštancie dospel k záveru, že Slovenský náboženský fond, ktorému svedčil zápis vlastníckeho práva v pozemkovej knihe ešte aj v roku 1996, bol od svojho založenia samostatným subjektom práva s vlastnou právnou subjektivitou, nebol ani útvarom rímskokatolíckej cirkvi, jej právnickou osobou a ani majetok Náboženskej základiny nebol majetkom cirkevným.

1.7. Vo vzťahu k vydržaniu súd prvej inštancie poukázal na ustanovenia § 3 ods. 1, 4 písm. b), § 56 ods. 1 písm. g), § 56 ods. 3 zákona č. 323/1992 Zb. o notároch a notárskej činnosti (Notársky poriadok), § 205 C.s.p., § 34 ods. 1, § 36a, § 70 ods. 1 zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon), rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Cdo 11/2007 zo dňa 29. 01. 2008, nález Ústavného súdu SR zo 14. februára 2013, č. k. II. ÚS 468/2012-22, nález Ústavného súdu SR zn. III. ÚS 194/2017 zo dňa 12. 09. 2017. Pokiaľ ide o skutočnosti, uvedené v Notárskej zápisnici č. N72/96, N z 45/96 zo dňa 17.12.1996 spísanej notárkou JUDr. Dalmou Nürnbergerovou, vzhľadom na výsledky dokazovania v tomto konaní, sa prvoinštančný súd nestotožnil s tvrdením notárky, podľa ktorého na základe vyjadrenia Ministerstva kultúry Slovenskej republiky zo dňa 26.11.1996 malo dôjsť k zániku Náboženského fondu v Bratislave. Uvedený názor ministerstva kultúry, ktorý si bez ďalšieho skúmania osvojila notárka a premietla ho do notárskej zápisnice je v absolútnom rozpore so skutkovým stavom, zisteným v tomto konaní. Z dokazovania vyplýva, že Slovenský náboženský fond do roku 1989 nemohol zaniknúť, z dôvodu existencie jeho majetkového substrátu (napr. parc. č. XXXX) a neexistencie legitímneho aktu práva, na základe ktorého malo dôjsť k zániku jeho právnej subjektivity. Tvrdenie notárky o tom, že majetok Slovenského náboženského fondu prešiel na základe ust. § 4 ods. 3 a § 15 Nariadenia vlády ČSR č. 81/1958 Zb. o správe národného majetku do vlastníctva štátu, v zast. Slovenskou národnou radou je v rozpore s výsledkami dokazovania, zistenými v tomto konaní. Nemožno prisvedčiť súdnej notárke o legálnom zabratí parc. č. XXXX Československou republikou v období neslobody. Parc. č.

XXXX nikdy nebola národným majetkom s tým, že štát v zast. Kanceláriou Národnej rady SR bol vždy iba užívateľom (nájomcom) tejto parcely, zneužívajúc stav neslobody v päťdesiatych rokoch minulého storočia a z dôvodu systematického paralyzovania činnosti nielen rímskokatolíckej cirkvi, ale aj Slovenského náboženského fondu. Koniec koncov, ak by bolo pravdivé tvrdenie o nadobudnutí parc. č. XXXX štátom v zmysle Nar. č. 81/1958 Zb., uvedená skutočnosť by sa už dávnejšie premietla aj do príslušného zápisu do katastra nehnuteľností. V tejto súvislosti je použiteľné aj stanovisko Generálnej prokuratúry zo dňa 20.05.1954 č. T 282/54-ZO-33 (č.l. 246), v zmysle ktorého „...majetok cirkvi a náboženských spoločností nie je socialistickým osobným vlastníctvom; cirkevný majetok nebol zoštátnený; vlastníctvo cirkví, prípadne cirkevných inštitútov trvá a štát na majetok len dozerá...“. Aj keď v prípade parc. č. XXXX sa nikdy nejednalo o cirkevný majetok, uvedený názor generálnej prokuratúry je možné použiť aj v kontexte odborného článku K. G. na majetok Slovenského náboženského fondu, pokiaľ ide o úvahu o jeho údajnom vyhlásení za národný majetok v zmysle Notárskej zápisnice zo dňa 17.12.1996. Z tohto dôvodu Kancelária Národnej rady SR a ani jej právny predchodca nemohli s majetkom Slovenského náboženského fondu (t.j. vrátane parc. č. XXXX) nakladať ako s vlastným. Ak žalovaný vykonával jeho reálnu držbu a správu, s poukazom na pozemkovoknižný zápis z roku 1996 k parc. č. XXXX, ktorý svedčil Slovenskému náboženskému fondu ústredie Bratislava, nemohli byť žalovaný a ani jeho právny predchodca - Slovenská národná rada dobromyseľnými držiteľmi (§ 134 ods. 1, § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

1.8. Prvoinštančný súd poukázal nato, že z dôvodu paralelného vývoja Náboženskej matice v Českej republike, je v možnostiach rímskokatolíckej cirkvi na Slovensku, v zast. Konferenciou biskupov Slovenska, aby s poukazom na Základnú zmluvu medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou zo dňa 24.11.2000, požiadala Slovenskú republiku, v zast. Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky o zaktívnenie činnosti Slovenského náboženského fondu, napr. vydaním Štatútu Slovenského náboženského fondu a to s poukazom na historický vývoj Náboženského fondu na Slovensku, existenciu Náboženskej matice v Českej republike a nepreukázania legitímneho zániku Slovenského náboženského fondu v zmysle právneho poriadku Slovenskej republiky. V prípade, ak dôjde k právnemu a faktickému zaktívneniu činnosti Slovenského náboženského fondu (na činnosti ktorej má právo a povinnosť sa spolupodieľať nielen štát, ale aj rímskokatolícka cirkev), nič nebráni uvedenému subjektu, aby sa s poukazom na prísl. ust. Občianskeho zákonníka domáhal vydania nehnuteľností od žalovaného (§ 4, § 123 a § 124).

1.9. Podľa názoru súdu prvej inštancie zo strany žalobcu nebolo preukázané jeho prvotné tvrdenie, žeby Slovenský náboženský fond zanikol a žalobca bol jej právnym nástupcom. V konaní nebola vyvrátená hodnovernosť zápisu vlastníckeho práva v evidencii nehnuteľností v prospech Slovenského náboženského fondu ako pôvodného vlastníka. Pokiaľ ide o tvrdenie žalovaného, že predmetom kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 02.06.1938 nebol sporný pozemok (parc. č. XXXX), ale iba pozemky, uvedené v pozemkovoknižnej vložke č. XXXX, súd sa s obranou žalovaného nemohol stotožniť, lebo z obsahu pozemkovoknižnej vložky č. XXXXX jednoznačne vyplýva, že pozemky, tvoriace obsah pôvodnej pozemkovoknižnej vložky č. XXXX (vrátane parc. č. XXXX) boli na základe kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 02.06.1938 č. XXXXX prenesené do novej pozemkovoknižnej vložky č. XXXXX. Pokiaľ ide o dohodu medzi Svätou stolicou a Československou republikou tzv. Modus vivendi, žalovaný namietal, že z právneho hľadiska sa nejednalo o medzinárodnú zmluvu a to z dôvodu, že dohodu uzavrela vláda Československej republiky bez toho, aby získala samotný súhlas od parlamentu, takže nešlo o všeobecne záväznú normu, resp. medzinárodnú zmluvu, ktorá by riešila všetky otázky týkajúce sa vzťahu štátu a cirkvi. V tejto súvislosti súd prvej inštancie zistil, že Modus vivendi medzi Svätým stolcom a Československou republikou bol uzavretý dňa 17.12.1927. V januári 1928 bol potvrdený vzájomnou výmenou nót a platnosť nadobudol dňa 02. 02. 1928. V Zbierke zákonov a nariadení Československej republiky bol Modus vivendi uverejnený dňa 06. októbra 1937 pod č. 118.672/II-7/37, čím sa stal všeobecne záväznou právnou normou. Z tohto dôvodu súd vyhodnotil námietku žalovaného o všeobecne právnej nezáväznosti Modusu vivendi ako neopodstatnenú.

1.10. Súd prvej inštancie mal zato, že je nepochybné a v prejednávajúcej veci nesporné, že v prípade Slovenského náboženského fondu sa jedná o samostatnú právnickú osobu s povahou verejného fondu, ktorá nebola nijako s rímskokatolíckou cirkvou viazaná. Z tohto dôvodu dospel potom k tomu záveru, že Slovenský náboženský fond (Náboženská základina, Náboženská matica) je subjektom odlišným od rímskokatolíckej cirkvi, nebol právnickou osobou rímskokatolíckej cirkvi a ani náboženskou spoločnosťou a jeho majetok nebol majetkom cirkevným. Žalobca v konaní nepreukázal dôvod a

spôsob nadobudnutia spornej nehnuteľnosti, a taktiež nepreukázal, že by bol právnym nástupcom po Slovenskom náboženskom fonde. Pokiaľ ide o historický pôvod pozemku - parc. č. XXXX, ani tento nemožno považovať za cirkevný majetok, nakoľko sa jednalo o pozemok po bývalej Starej vinárskej škole. Žalobca nepreukázal, že by bol pôvodným vlastníkom pozemku - parc. č. XXXX, ako v prípade pozemkov, vyplývajúcich z jednotlivých protokolov o delimitácii nehnuteľného majetku jednotlivých arcidiecéz a diecéz, patriaceho rímskokatolíckej cirkvi, preto súd žalobu z dôvodu jej podania neoprávnenou osobou zamietol.

1.11. Prvoinštančný súd uviedol, že si je plne vedomý rozhodnutia Najvyššieho súdu 1MCdo/9/2010. Rovnako sa stotožňuje v plnom rozsahu s konštatovaním Najvyššieho súdu v tom smere, že ratio legis zák. č. 161/2005 Z. z. je aspoň čiastočne potrebné zmierniť následky minulých majetkových a iných krívd spáchaných na majetku cirkvi a náboženských spoločností, pričom jeho cieľom bolo umožniť oprávneným osobám, ktoré nestihli uplatniť nárok v lehote určenej zákonom 282/93 Z. z. Rovnako faktom je, že žalobca patrí medzi štátom registrované cirkvi a rovnako sa stotožňuje aj s konštatovaním v tom smere, že Modus vivendi zo 17.12.1927 upravil vzťahy medzi Československou republikou a Svätou stolicou, kde následne boli určené obvody diecézne na území Československej republiky tak, aby sa tieto kryli so štátnymi hranicami, avšak ani po uzavretí Modusu vivendi v roku 1927 neprešla správa majetku Náboženského fondu do rúk cirkvi, keďže majetok verejnoprávných základín aj náboženského fondu dostali osobitnú ústrednú správu, ktorú počnúc rokom 1935 bola zverená Centrálnej správe verejnzákladných majetkov v Bratislave. Pokiaľ ide o odklon od doterajšej judikatúry Najvyššieho súdu SR (rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/201/2009, 1Cdo/247/2006, 1MCdo/9/2007, 7Cdo/146/2011), resp. o odklon od právneho názoru Krajského súdu v Bratislave v zmysle uznesenia sp. zn. 9Co/102/2015 zo dňa 30. 03. 2017 pokiaľ ide o aktívnu vecnú legitimáciu a právne nástupníctvo žalobcu po Slovenskom náboženskom fonde, súd tento odklon odôvodnil článkom 2 ods. 3 Civilného sporového poriadku, podľa ktorého ak sa spor na základe prihladnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu. Súd nepovažuje obdobné rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/856/2015 zo dňa 04. 10. 2016 a sp. zn. 5Co/376/2013 zo dňa 25. 06. 2014 za ojedinelé vybočenie z ustáleného rámca rozhodovania všeobecných súdov Slovenskej republiky tak, ako to namietal právny zástupca žalobcu, práve naopak, súd považuje doterajšie rozhodnutia najvyššieho súdu za prekonané (a čiastočne aj za nepreskúmateľné) aj s prihliadnutím na právny názor Ústavného súdu SR č. k. III. ÚS 139/2016-17 zo dňa 15. marca 2016, ktorý v súvislosti s ústavnou sťažnosťou Rímskokatolíckej cirkvi Biskupstva Nitra v súvislosti s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne 5Co/376/2013 zo dňa 25. 06. 2014 pre namietané porušenie základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

1.12. Záverom prvoinštančný súd uviedol, že s poukazom na § 185 ods. 1 C.s.p. a z hľadiska časovej hospodárnosti, súd v rámci písomného vyhotovenia rozsudku neuviedol ďalšie písomné a ústne vyjadrenia strán, ktoré tvoria obsah súdneho spisu, nakoľko ich uvedenie a právne vyhodnotenie by bolo vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nadbytočné, neefektívne a v rámci odôvodnenia tohto rozsudku aj nepodstatné. Nie je úlohou súdu v odôvodnení uviesť všetky dôkazné prostriedky, ktoré boli v súdnom spore vykonané, ale iba tie, ktoré sú najpodstatnejšie, z ktorých súd vychádzal pri rozhodovaní o opodstatnenosti žaloby a to tak, aby odôvodnenie súdu bolo presvedčivé a preskúmateľné (§ 220 ods. 2 C.s.p.).

1.13. O náhrade trov konania súd prvej inštancie rozhodol v zmysle § 255 ods. 1, § 262 ods. 1 C.s.p.. Vzhľadom na to, že žalovaný bol v celom rozsahu úspešný, vznikol mu nárok na priznanie náhrady trov konania voči neúspešnému žalobcovi. Žalovaný si síce náhradu trov konania uplatnil, avšak z obsahu súdneho spisu nevyplýva, že by žalovanému nejaké trovy vznikli, preto mu súd nárok na náhradu trov konania nepriznal.

2. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobca. Rozhodnutie považuje za nesprávne, rozporné s právnymi predpismi aj Ústavou SR, nerešpektujúce záväzný právny názor Krajského súdu in concreto ani ustálenú judikatúru najvyššej súdnej authority.

2.1. Slovenský náboženský fond bol ako samostatný subjekt práva s osobitným charakterom a vlastnosťami vždy súčasťou celého organizmu rímskokatolíckej cirkvi a to v určite majetkovo-právnom pomere. Pozemok (a celkovo majetok) SNF nebol nikdy poštátnený a tzv. „vlastníckym nástupcom“

je žalobca a tento pozemok bol a stále je majetkom rímskokatolíckej cirkvi. Osobitne, aj keby boli pochybnosti o tom, či majetok Slovenského náboženského fondu mal pozostávať a slúžiť výlučne rímskokatolíckej cirkvi (čo odmietame, pretože jeho pôvod to jasne preukazuje), v prípade predmetného pozemku bol navyše preukázaný aj účel jeho kúpy, ktorý potvrdzuje cirkevný charakter tohto majetku, keďže predmetná kúpna zmluva z 02.06.1938 bola uzavretá za účelom zriadenia budovy katolíckeho kňazského seminára so záhradou a príslušenstvom (list Apoštolskej administratúry v Trnave č. 1.517937 zo dňa 02.02.1937, zápisnica z rokovania zo dňa 10.05.1937). Prvoinštančný súd na jednej strane priznáva, že majetkový substrát SNF slúžil pre potreby rímskokatolíckej cirkvi, na druhej strane to považuje za nedostatočné pre konštatovanie právneho nástupníctva žalobcu. Táto otázka je vyriešená ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu, ktorá jasne a správne uprednostňuje pôvod, účel a ciele uvedeného fondu, pred hierarchickým/začlenením fondu do štruktúry/ zriadenia rímskokatolíckej cirkvi. Okrem toho, smerodajnou je aj dobová judikatúra, ktorá takisto ako tá súčasná predmetné fondy podriaďuje v majetkovoprávnom pomere pod cirkevnú organizáciu (nález Najvyššieho správneho súdu zo dňa 25.06.1925 č. 9720/26), rovnako ako medzivojnová judikatúra (Vážny civ. 1559, Vážny civ. 4497). S uvedenou dobovou judikatúrou sa stotožňuje aj doterajšia judikatúra Najvyššieho súdu SR (2Cdo/201/2009, 1Cdo/247/2006, 1MCdo/9/2007, 7Cdo/146/2011, 3Cdo/119/2002), Ústavného súdu SR (ÚS sp. zn. 138/2011-15 zo dňa 06.04.2011) či napr. aj Krajského súdu v Trnave (9Co/169/2008, 9Co/102/2015) podľa ktorých Slovenský náboženský fond ako samostatný subjekt práva s osobitným charakterom a vlastnosťami bol súčasťou celého organizmu Cirkvi a to tiež v majetkovoprávnom pomere. Ohľadom údajného prekonania ustálenej judikatúry najvyššieho súdu novšími rozhodnutiami najmä Okresného súdu Trenčín, Krajského súdu v Trenčíne (rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne sp. zn. 6Co/856/2015 zo dňa 04.10.2016 či i Ústavného súdu SR (ďalej aj len „Ústavný súd“ alebo „ÚS SR“) č. k. III. ÚS 139/2016-17 zo dňa 15.03.2016), ako to uvádza súd prvej inštancie, sa nemožno v žiadnom prípade stotožniť. V prvom rade tieto predstavujú rozhodnutia nižšej súdnej inštancie, ktoré svoj odklon od ustálenej judikatúry najvyššej súdnej inštancie zdôvodňujú nesúhlasom s týmito rozhodnutiami bez akéhokoľvek bližšieho /racionálneho/ presvedčivého zdôvodnenia, už z tohto dôvodu nemožno hovoriť o prekonaní ustálenej judikatúry najvyššieho súdu, ale o jej nerešpektovaní, čo je v rozpore s čl. 2 ods. 2 C.s.p. Žiadne rozhodnutie Najvyššieho súdu doposiaľ nezmenilo uvedenú ustálenú judikatúru NS SR, táto je dokonca do dnešného dňa bežne v konaniach, najmä reštitučných, plne rešpektovaná, súdny sa jej bezvýhradne pridŕžajú (napr. Okresný súd Komárno, Krajský súd v Nitre, Okresný súd Trnava, Krajský súd v Trnave a pod.). Napokon s ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu, teda aj s aktívnou legitimáciou žalobcu, sa plne stotožnil aj Krajský súd v tejto veci. Súd prvej inštancie nerešpektoval záväzný právny názor Krajského súdu in concreto a aj z tohto dôvodu je procesný postup nesprávny, resp. konanie má vadu, ktorá vyústila do nesprávneho rozhodnutia vo veci.

2.1.1. Celé odôvodnenie rozsudku vychádza z odôvodnenia ojedinelých rozhodnutí a stojí iba z najväčšej argumentačnej časti na článku S.. K. G. (rozoberajúcom podmienky v Českej republike) a článku K.. K. H.J. M. M. H.. Naproti tomu argumentácia žalobcu je podopretá (okrem bohatej literatúry, množstva právnych predpisov, cirkevných noriem, judikatúry, aj) jednotlivými stanoviskami štátnych orgánov SR, odborným vyjadrením spracovaným popredných odborníkom, profesorom v oblasti kanonického práva, konfesného práva, vrátane histórie, vypracovaným k tejto konkrétnej problematike, a ďalšími dôkazmi, ktorým súd prvej inštancie prekvapivo nepriznal v podstate žiadnu váhu, prípadne ich interpretoval v opačnom význame. Pôvod a vznik Náboženského fondu možno odvodzovať už od kráľovského dekrétu Ferdinanda II. zo dňa 11.12.1625, ktorý umožnil Rímskokatolíckej cirkvi nakladať s huteľným benefiálnym majetkom. Po vzniku samostatnej Česko-slovenskej republiky v roku 1918 boli dané cirkevné majetky na území Slovenska pod zábor/zátvor (nútenú správu) a ďalej celý ostatný majetok a fondy rímskokatolíckej cirkvi, ktoré sú spravované rímskokatolíckymi biskupmi, prelátmi, kapitulami a kláštormi na území Slovenska dané pod dozor (Nariadenie č. 132/1919 Ú.n.). V roku 1950 bol zákonom č. 217/1949 Sb. zriadený Štátny úrad pre cirkevné veci ustanovený štátom ako ústredný orgán, ktorý prevzal od ostatných ústredných orgánov štátnej moci výlučnú pôsobnosť vo všetkých cirkevných a náboženských veciach a to aj čo sa týka správy cirkevných fondov a základín (Vládne nariadenie č. 228/1949 Sb.). Štátne orgány pripravovali likvidáciu tohto fondu ku dňu 31.12.1956 (dôkaz č. 64 žalovaného doložený na pojednávaní dňa 04.09.2007), táto sa ale neuskutočnila, o čom svedčia okrem iného aj zápisy v pozemkovoknižnej vložke č. XXXXX pre katastrálne územie G. po tomto dátume (ohľadom nakladania s majetkom), ako aj zachovanie zápisu pôvodného vlastníka. V porovnaní s Českom na Slovensku v 50.-tých rokoch minulého storočia došlo k rozdielnemu vývoju a fondový život u nás v dôsledku ukončenia činnosti fondu prakticky zanikol. Ukončenie činnosti nemalo žiaden vplyv na kontinuitu vlastníckeho práva rímskokatolíckej cirkvi, preto ho ani nebolo potrebné likvidovať. Výnosy

slúžili pre potreby cirkvi. Aj počas socializmu sa akceptovalo, že štát bol iba správcom majetku SNF, na ktorý len dozeral, nemožno hovoriť o štátnom/ verejnom charaktere náboženskej základiny a tiež že vlastníctvo Cirkvi trvá. Konečným riešením a potvrdením vzájomnej dohody medzi Československou republikou a Svätou Stolicou z roku 1928 bolo vydanie Pápežskej konštitúcie zo dňa 30.12.1977: „Praescriptum sacrosancti“ a „Qui Divino“, na základe ktorých bola zriadená samostatná slovenská cirkevná provincia. Podľa článku I ods. 2 Oznámenia MZV SR č. 326/2001 Z.z. Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou zmluvné strany vzájomne uznávajú právnu subjektivitu druhej strany, ako aj všetkých právnických osôb a fyzických osôb, ktoré ju majú podľa právneho poriadku Slovenskej republiky alebo podľa kánonického práva (Codex iuris Canonici - CIC). Dňa 14.02.2008 bola vyhlásená apoštolská konštitúcia Slovachiae Sacrorum Antistites o vzniku diecéz a zmene hraníc a mien diecéz a cirkevných provincií, na základe ktorej právnymi nástupcami Bratislavsko-trnavskej arcidiecézy sa stali Bratislavská arcidiecéza a Trnavská arcidiecéza, pričom Bratislavská arcidiecéza má mať právnu kontinuitu a byť univerzálnym nástupcom po Rímskokatolíckej cirkvi Bratislavsko-trnavskej arcidiecéze na územiach dekanátov Bratislava, Senec, Pezinok, Malacky, Šamorín, Šaštín, Senica a Skalica. Vyššie uvedeným je potvrdená okrem iného aj kontinuita vlastníckeho práva rímskokatolíckej cirkvi k majetkovému substrátu SNF, t.j. aj k pozemku, ale aj „vlastnícke nástupníctvo“ (či kontinuita vlastníckeho práva) žalobcu k pozemku po Slovenskom náboženskom fonde.

2.1.2. Slovenský náboženský fond bol ako samostatný subjekt práva s osobitným charakterom a vlastnosťami vždy súčasťou celého organizmu Cirkvi, t.j. v majetkovo-právnom pomere, teda pozemok SNF bol a stále je majetkom rímskokatolíckej cirkvi. Cirkev si sama vysporiadala vlastnícke nástupníctvo po zaniknutých alebo zrušených spoločenstvách tak, že bol uplatnený územný princíp, na základe čoho, keďže pozemok je v územnej pôsobnosti žalobcu, tento je potom plne oprávnený domáhať sa určenia vlastníckeho práva k Pozemku. Územný princíp bol schválený uznesením Konferencie biskupov Slovenska na svojom zasadnutí dňa 14.09.1995, vychádza aj z jednotlivých vyššie uvedených cirkevných konštitúcií, pričom Slovenská republika tento stav uznáva a rešpektuje. Podľa článku I ods. 2 Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou (oznámenie MZV SR č. 326/2001 Z.z.) zmluvné strany vzájomne uznávajú právnu subjektivitu druhej strany, ako aj všetkých právnických osôb a fyzických osôb, ktoré ju majú podľa právneho poriadku Slovenskej republiky alebo podľa kánonického práva (Codex iuris Canonici - CIC). Žalobca Ďalej poukázal nato, že prvoinštančný súd formuloval víziu pro futuro ohľadom ďalšieho osudu Slovenského náboženského fondu, a to že je podľa jeho názoru potrebné požiadať Slovenskú republiku v zast. Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o zaktívnenie jeho činnosti, keď s týmto názorom súdu nemožno súhlasiť. Ako už bolo v konaní preukázané, žalobca oslovil štát v zastúpení Ministerstvom kultúry SR v tejto otázke, ktoré vydalo jednoznačné stanovisko č. MK-559/98-320 zo dňa 08.10.1998, v ktorom uvádza, že majetky spravované a nadobudnuté Slovenským náboženským fondom boli, sú a budú vo vlastníctve rímskokatolíckej cirkvi. Rovnaký záver potvrdzuje aj neskoršie vyjadrenie Ministerstva kultúry SR č. MK-585/99-320 zo dňa 12.07.1999, dokonca aj stanovisko Generálnej prokuratúry zo dňa 20.05.1994 pod č. T 282/54/ZO-33 citované v uvedenom stanovisku ministerstva. Tieto skutočnosti a dôkazy súd nijako nezohľadnil, pričom v tomto jeho návrhu do budúcnosti sú mu jasnou odpoveďou.

2.2. K nemožnosti vydržania pozemku žalovaným prvoinštančný súd uviedol, že sa nestotožnil s tvrdením notárky v Notárskej zápisnici č. N 72/96, Nz 45/96 zo dňa 17.12.1996, že malo dôjsť k zániku SNF. Zároveň mal za to, že majetok SNF a teda predmetný Pozemok nebol nikdy národným majetkom, štát v zast. žalovaného bol vždy iba užívateľom (nájomcom) pozemku, zneužívajúc stav neslobody v 50.-tych rokoch minulého storočia a z dôvodu systematického paralyzovania činnosti nielen rímskokatolíckej cirkvi, ale aj SNF. Z tohto dôvodu žalovaný ani jeho predchodcovia nemohli nikdy nakladať s pozemkom ako s vlastným a nemohli byť dobromyseľnými držiteľmi. Žalobca sa stotožnil so záverom súdu o tom že žalovaný, resp. jeho právny predchodca zneužil stav neslobody, že pozemok nikdy nebol národným majetkom a že žalovaný ani jeho právní predchodcovia nemohli byť dobromyseľnými držiteľmi, a teda aj s tým, že predmetná notárska zápisnica je nesprávna, nezákonná. Nezákonnosť osvedčenia o vydržaní predmetných nehnuteľností a teda notárskej zápisnice vyplýva v prvom rade z toho, že zo strany žalovaného neboli nikdy naplnené predpoklady vydržania a to konkrétne: spôsobilosť subjektu, oprávnená držba ani dobromyseľnosť, ani uplynutie vydržacej doby.

2.2.1. Čo sa týka spôsobilosti subjektu vydržania, žalobca zastal názor, že žalovaný, resp. jeho právny predchodca, bol do 31.12.1996 organizačnou súčasťou Slovenskej národnej rady (ďalej len „SNR“), samostatne rozpočtovanou, avšak bez vlastnej právnej subjektivity, i bez spôsobilosti na právne

úkony v majetkových záležitostiach, čo preukazujú ust. § 84 ods. 1 zák. č. 204/1968 Zb. o rokovacom poriadku SNR, ust. § 97 ods. 1 neskoršieho zák. č. 44/1989 Zb. o rokovacom poriadku SNR. Žalovaný nadobudol právnu subjektivitu a konkrétne spôsobilosť na právne úkony v oblasti správy majetku štátu až účinnosťou nového zákona č. 350/1996 Z.z. o rokovacom poriadku Národnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „NR SR“), t.j. až 01.01.1997, a to podľa ust. § 143 ods. 1, 2, ktorým mu bola výslovne stanovená právna subjektivita a zverená spôsobilosť právne konať v oblasti správy majetku štátu. Hoci doposiaľ bola stále riešená len otázka právnej subjektivity žalovaného a jeho právneho predchodcu ako celok, máme za to, že je potrebné rozlišovať právnu subjektivitu ako pasívnu spôsobilosť na práva a povinnosti a aktívnu spôsobilosť na právne úkony. Čo sa týka spôsobilosti žalovaného (resp. jeho právneho predchodcu) na právne úkony, do 01.01.1997 by bolo možné túto nanajvýš chápať ako spôsobilosť zverenú v zákonom ustanovených konkrétnych oblastiach - tzv. pomocných úlohách pre SNR. T.z. že žalovaný/právny predchodca žalovaného mohol uzatvárať právne úkony len v oblastiach technického či organizačného zabezpečenia SNR, t.j. ako uvádza samotný žalovaný. Až od účinnosti zákona č. 350/1996 Z.z. od 01.01.1997 bola žalovanému výslovne zverená spôsobilosť na právne úkony aj v oblasti správy majetku štátu, teda až od vtedy mohol vlastnými právnymi úkonmi nadobúdať práva ohľadom správy majetku štátu. Notárska zápisnica (zo dňa 17.12.1996), v ktorej je ako účastník právneho úkonu označený žalovaný, na základe ktorej bol zapísaný aj do katastra nehnuteľnosti, bola robená na podnet a v prospech účastníka, ktorý nemal t.č. spôsobilosť na predmetné právne úkony, čo samo o sebe spôsobuje neplatnosť daného právneho úkonu.

2.2.2. Oprávnená držba sa musí opierať o právny titul (formálne správny, či domnelý) a súčasne musí byť poctivá v zmysle existencie dobrej viery držiteľa v tom, že mu vec alebo právo patrí. V tomto prípade bol posledným známym vlastníkom predmetných nehnuteľností zapísaných v PKV č. 1XXXX pre katastrálne územie G. Slovenský náboženský fond, pričom z predmetnej PKV nijako nevyplýva, že by v období predchádzajúceho režimu došlo k poštátneiu týchto nehnuteľností, prípadne, že by došlo k akejkolvek zmene vlastníckeho práva. Žalovaný doposiaľ neoznačil žiadny relevantný právny titul, na základe ktorého sa možno domnievať, že je vlastníkom, pričom už z tohto dôvodu je zrejmé, že nemožno hovoriť o oprávnenej držbe žalovaného. V Notárskej zápisnici je dezinterpretovaný záznam pod č. B2 v PKV vložke č. XXXXX, keďže tento označuje právo „zpäťkúpy a predkúpy Čsl. štátu“, nie prevod vlastníctva na štát. Ďalej Nariadenie č. 81/1958 Zb. sa vzťahuje na všetok národný majetok (nie majetok súkromný), keďže majetok Slovenského náboženského fondu bol cirkevným majetkom a nebol nikdy národným majetkom štátu, štát nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam v zmysle cit. nariadenia. Avšak, aj keby sme vychádzali z toho, že uvedeným Nariadením č. 81/1958 Zb. prešlo vlastníctvo na štát (čo odmietame), v danom prípade ide o nútené prevzatie vlastníctva štátom na základe štátom vydaného právneho aktu (bez ohľadu na vôľu skutočného vlastníka), toto nemôže v žiadnom prípade predstavovať právny titul, na základe ktorého sa štát - žalovaný môže dobromyseľne domnievať, že mu poctivo a právom patrí vlastnícke právo. Samotná predstava možnosti vydržania poštátneiu majetku štátom je v rozpore s inštitútom vydržania, dobromyseľnosťou a oprávnenosťou. Rovnako absentuje akýkoľvek skutočný výkon držby zo strany žalovaného od roku 1959 do 1996 a akýkoľvek dôkaz o ňom.

2.2.3. S ohľadom na vyššie uvedenú neexistenciu oprávnenej držby ani dobromyseľnosti žalovaného, nemožno hovoriť ani o uplynutí vydržacej doby oprávnenej držby. Čo sa týka započítania oprávnenej držby právnych predchodcov, je potrebné uviesť, že v predmetnej veci by mal byť podľa tvrdení žalovaného vlastníkom a teda držiteľom od roku 1959 iba štát, pričom správcovia sú len detentori (ich zmena nemá vplyv na oprávnenosť držby), teda nie je iný právny predchodca/ držiteľ (nie je iný právny titul), nie je čo započítavať. Navyše platí zásada, že nikto nemôže sám sebe zmeniť právny dôvod držby, teda zmenou správy si štát nemôže zmeniť neoprávnenú držbu na oprávnenú. Nebola teda splnená ani podmienka pokojnej držby po dobu 10 rokov. V zmysle uvedeného boli všetky relevantné skutočnosti, na základe ktorých bolo vydržanie v notárskej zápisnici osvedčené, žalobcom vyvrátené, teda osvedčenie nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku vydržaním vo forme notárske zápisnice bolo v tomto konaní vyvrátené a bol preukázaný opak - že k vydržaniu žalovaného nedošlo a ani dôjsť nemohlo.

2.3. Žalobca poukázal aj na ďalšie dôvody, pre ktoré je rozhodnutie nesprávne, arbitrárne, nezákonné a súdne konanie vykazuje vady, keď súd prvej inštancie sa nepochopiteľne a nekriticky v celom rozsahu stotožnil s článkami autorov S.. G. M. K.. H., a dokonca tieto články prezentuje ako súčasť spisu, skutkového stavu, vykonaného dokazovania. Žalobca nemal vedomosť o tom, že by boli tieto názory/ články súčasťou spisu, či vykonaného dokazovania, keďže ani jedna zo strán konania tieto dôkazy v

konaní nenavrhovala. Žalobca nemal možnosť sa s nimi oboznámiť, ani na ne v podrobnom detailnom rozsahu reagovať, čím dochádza k zásahu do jeho práva na spravodlivý súdny proces. Rovnako je potrebné uviesť, že súd prvej inštancie v tomto konaní vystupoval v „tzv. pozícii protistrany žalobcu“, o čom svedčí nielen vyššie uvedené, ale aj postup súdu, ktorý po vrátení veci, napriek tomu že žalovaný nevzniesol žiadnu novú námietku ani nenavrhol vykonanie žiadneho dôkazu, tri a pol roka predostieral žalobcovi svoju protiargumentáciu k podanej žalobe, na ktorú bol povinný odpovedať. Z uvedeného vyplýva, že súd svojim postupom narušil rovnosť postavenia strán konania, rovnosť konania ako takého, nevystupoval ako nestranný súd a aj v tejto súvislosti možno rovnako hovoriť o porušení práva na spravodlivý súdny proces, či existencii väd v konaní.

2.3.1. K nerešpektovaniu záväzného právneho názoru Krajského súdu žalobca uviedol, že nielenže prvoinštančný súd tri a pol roka nanovo posudzoval otázku (Krajským súdom potvrdenú) aktívnej legitimácie žalobcu, rovnako nerešpektoval ani záver o existencii naliehavého právneho záujmu, ktorý musel žalobca napriek výslovnému potvrdeniu Krajským súdom preukazovať, pričom súd napokon presvedčil o jej danosti. O aktívnej legitimácii žalobcu napokon súd rozhodol rozdielne ako v prvom rozsudku, rozdielne ako Krajský súd v uznesení. Nestotožnenie sa súdu (po zmene sudcu a vrátení veci) s doterajšími výsledkami konania považuje žalobca za narušenie právnej istoty ako takej ale aj porušenie ust. § 391 ods. 2 C.s.p. Ak súd prvej inštancie v rozsudku udáva, že neuviedol ďalšie skutočnosti, tvrdenia, vyjadrenia strán, lebo sa mu to zdalo neefektívne, nadbytočné, neopodstatnené. Žalobca netvrdí, že je potrebné, aby súd uviedol všetky jeho tvrdenia, či námietky, ale v danom prípade nemožno povedať, že by súd tie podstatné všetky obsahol. Možno konštatovať, že súd sa v rozsudku vysporiadal s preukazovaním zániku fondu a jeho charakteru výlučne podľa vzoru ojedinelých rozhodnutí, čo nezodpovedá priebehu dokazovania a smerovania tohto konania, najmä nie po vrátení veci Krajským súdom a danými inštrukciami v ňom.

2.3.2. Ohľadom poznámky súdu v rozsudku k reštitučnému zákonodarstvu, že s vydávaním nehnuteľnosti, ktoré patrili verejným základinám nepočítal ani reštitučný zákon č. 161/2005 Z.z., pretože z dôvodovej správy má vyplývať, že predmetom vydania nie sú nehnuteľnosti, ktoré boli majetkom verejných základín, nemožno súdu v žiadnom prípade prisvedčiť. Reštitučné zákony sa prijímali tzv. „za pochodu“, sú veľmi stručné, neobsahujú detailnú právnu úpravu, preto problémy aplikačnej praxe sú často riešené judikatúrou súdov, ktorá v prípade jej ustálenia je všeobecne akceptovaná pri rozhodovaní súdov, ako je tomu aj v prípade fondov a ustálenej judikatúry NS SR (až na výnimku tohto konania a ojedinelých rozhodnutí). Zároveň v reštitučných veciach je ustálená aj judikatúra, ktorá nepripúšťa príliš formalistický výklad reštitučného zákona, ale práveže uprednostňuje extenzívny výklad v prospech oprávnenej osoby s cieľom dosiahnutia účelu reštitučného zákona - zmiernenia niektorých majetkových krívd z minulosti spáchaných na cirkvi (napr. uznesenie ÚS SR sp. zn. III. ÚS 373/2012 z 23. augusta 2012), ktorú je vhodné mutatis mutandis uplatniť aj v tomto určovacom konaní. Žalobca poukázal nato, že Slovenská republika vznikla ako zvrchovaný, demokratický a právny štát, pamätajúca na politické a kultúrne dedičstvo svojich predkov. Slovenská republika po svojom vzniku, tak isto ako aj Česká republika, prijali zákony o protiprávnosti a nemorálnosti predošlého komunistického režimu (1948 - 1989) a odporu proti nemu, v ktorých vyjadrili jednoznačné odsúdenie komunistického režimu, počas ktorého dochádzalo k cieľavedomému ničeniu tradičných hodnôt európskej civilizácie, národných a náboženských práv, úmyselnému porušovaniu ľudských práv a slobôd, devastácii hospodárstva, ako aj ničeniu tradičných princípov vlastníckeho práva atď., čo bolo a je v hrubom rozpore s medzinárodným právom. Tento systém krívd/ nesprávnosti z minulosti sa štáty rozhodli zmierniť aj prijatím reštitučných zákonov. Okrem toho bol prijatý aj zákon č. 125/1996 Z.z. o nemorálnosti a protiprávnosti komunistického systému, ktorým Slovenská republika odsúdila praktiky minulého režimu a to aj čo sa týkalo ničenia tradičných princípov vlastníckeho práva. Predmetná vec siaha aj do tohto obdobia, pričom práve v ňom nebolo podľa súdu dostatočne vyriešené ukončenie existencie SNF a vysporiadanie jeho majetku, čo kvôli neexistencii želaných dôkazov posúdil tak, že spor radšej nevyriešil, spravodlivosť odmietol. Žalobca mal zato, že súd by mal vždy pri rozhodovaní prihliadať aj na takéto predpisy, ich zmysel a právne predpisy by mal vykladať s ohľadom na celý právny poriadok SR, i zmysel a účel jednotlivých predpisov, čo v tomto prípade súd neurobil.

2.4. Žalobca mal zato, že z uvedeného vyplýva, že prvoinštančný súd dospel v k nesprávnym skutkovým zisteniam ohľadom existencie SNF dodnes, charakteru majetku SNF, charakteru SNF ako takého, ale hlavne nesprávne právne posúdil predmetnú vec, najmä nedostatok aktívnej legitimácie žalobcu, že majetok SNF nie je majetkom rímskokatolíckej cirkvi, že žalobca nie je vlastníckym

nástupcom SNF ohľadom pozemku, že žalobca nie je vlastníkom pozemku. Taktiež nedostatočným/nepresvedčivým odôvodnením rozsudku ohľadom niektorých podstatných námietkach žalobcu, resp. svojvoľným posúdením predmetnej veci a dezinterpretáciou dobovej i súčasnej judikatúry porušil v konečnom dôsledku právo žalobcu na spravodlivý proces. Žalobca preto žiadal aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, jeho žalobe v plnom rozsahu vyhovel a priznal mu náhradu trov celého konania.

3. K odvolaniu žalobcu sa písomne vyjadril žalovaný, ktorý žiadal napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdiť. Žalobca v odvolaní, neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti, ktorými by sa súd v priebehu konania doteraz nezaoberal a s ktorými by sa v odôvodnení rozsudku dostatočne nevysporiadal.

3.1. Žalovaný sa nestotožnil s názorom žalobcu, že v danom konaní došlo k nerešpektovaniu záväzného právneho názoru Krajského súdu, prípadne ustálenej judikatúry Súdu v odôvodnení rozsudku dostatočne vyčerpávajúco vysvetlil prečo, z akých dôvodov a čo ho viedlo k odklonu od právnych názorov súdov vyššieho stupňa. Žalovaný poukázal nato, že v právnej praxi existujú prípady, kedy súd nižšej inštancie nie je povinný rešpektovať záväzný právny názor súdu vyššej inštancie. Konkrétne ide napr. o prípad zmeny zisteného skutkového stavu veci.

4. K vyjadreniu žalovaného podal žalobca repliku v ktorej uviedol, že sa pridrižiava podaného odvolania, ako aj predošlých vyjadrení a tvrdení v tomto konaní a navrhol odvolaciemu súdu rozhodnúť v zmysle jeho odvolacieho petitu. Ojedinelé rozhodnutia a teda aj napádaný rozsudok vychádzajú výlučne z dvoch článkov (ktoré sa vymykajú všeobecným názorom i právnej praxi) a to článku S.. K. G. (rozoberajúcim podmienky v Českej republike, ktoré boli a sú odlišné) a článku H., čo žalobca považuje za nedostatočný podklad pre rozhodnutie v tak dôležitej otázke ohľadom historicko-právneho vývoja cirkevného majetku. Navyše ojedinelé rozhodnutia sa týkajú výlučne Študijnej základiny a sami sa odkláňajú od ustálenej judikatúry s tvrdením, že žiadne iné fondy či základiny nemožno s touto Študijnou základinou porovnávať, preto touto logikou nemožno potom ojedinelé rozhodnutia aplikovať na predmetný prípad, keďže sa nejdená o Študijnú základinu. Nemožno súhlasiť ani s tým, že by došlo k prekonaniu ustálenej judikatúry, ani že by v rozsudku bol odklon od nej dostatočne vyjadrený. Ako už bolo uvádzané, ustálená judikatúra Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Krajského súdu v ako aj dobová judikatúra, dodnes stále súdmi SR rešpektovaná a používaná, zastáva a zastávala názor, že pre určenie vlastníckeho práva je rozhodujúci pôvod (majetkový základ), účel a cieľ fondu, pre ktoré bol zriadený a ktorému slúžil a tiež, že nie je podstatnou samotná skutočnosť, že náboženská základina (fond) netvorila súčasť hierarchického zriadenia Rímskokatolíckej cirkvi. Články S.. G. M. H., o ktoré sa súd aj ojedinelé rozhodnutia bezvýhradne opierajú, sú z roku 2007. Ustálená judikatúra Najvyššieho súdu prezentovaná v tomto konaní sa formovala od roku 2008 a neskôr, čiže tieto články ju nemohli nijako reflektovať. S uvedenou ustálenou judikatúrou Najvyššieho súdu ohľadom aktívnej legitímácie žalobcu v súdnom konaní, ergo o právnom nástupníctve Rímskokatolíckej cirkvi po základinách, fonde sa stotožnil aj Krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení č.k. 9Co/102/2015-745 zo dňa 30.03.2017 (ďalej len „Uznesenie“), pričom uviedol, že nemá dôvod na odklon od uvedených záverov.

4.1. Žalovaný ďalej argumentuje potrebou odlišného posúdenia veci súdom od Krajského súdu uvedeného v Uznesení z dôvodu vykonania ďalších dôkazov a údajnej zmeny v zistenom skutkovom stave. V prvom rade žalobca nemá vedomosť o tom, že by žalovaný predložil nejaký nový dôkaz v ďalšom konaní po zrušujúcom Uznesení, dôkazy predkladal jedine on a nový dôkaz bol v podstate len odborné vyjadrenie O.. I., ktoré podporuje jeho závery. Ostatné dôkazy zmieňované vo vyjadreniach boli už súčasťou spisu, príp. išlo o rozhodovacia prax súdov. Nie je preto pravda, že súd mal dôvod na nerešpektovanie právneho názoru Krajského súdu, ani že by došlo k ďalšiemu dokazovaniu, ktoré by menilo zistený skutkový stav, ani že by sa akokoľvek skutkový stav zmenil. Pre súd prvej inštancie neboli nijako záväzné ojedinelé rozhodnutia, ale záväzným pre neho bolo práve Uznesenie Krajského súdu vydané v tejto veci. Napadnutý rozsudok na rozdiel od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu posilnil formalizmus v rámci rozhodovania, čo nie je správne, pretože prílišný formalizmus vedie k zjavnej nespravodlivosti a preto je vo všeobecnej súdnej praxi (nielen reštitučnej oblasti) vnímaný ako neprípustný. Slovenský náboženský fond bol ako samostatný subjekt práva s osobitným charakterom a vlastnosťami vždy súčasťou celého organizmu Rímskokatolíckej cirkvi a to aj v majetkovo-právnom pomere. Pozemok (a celkovo majetok) SNF nebol nikdy poštátnený a tzv. „vlastníckym nástupcom“ je žalobca, tento pozemok bol a stále je majetkom Rímskokatolíckej cirkvi. Ukončenie činnosti Slovenského náboženského fondu nemalo žiaden vplyv na kontinuitu vlastníckeho práva Rímskokatolíckej cirkvi k

jeho majetku (osobitne Pozemku). Preto likvidácia správcu cirkevného majetku nie je pre vlastníka - Rímskokatolícku cirkev (Žalobcu) a vykonávanie vlastníckeho práva v konečnom dôsledku relevantná.

4.2. K údajnému vydržaniu predmetného pozemku žalovaným v plnom rozsahu žalobca odkázal na predchádzajúce vyjadrenia a odvolanie, ale v tejto časti aj na záver súdu, ktoré sa zhodujú v tom, že k vydržaniu vlastníckeho práva žalovaným nedošlo ale ani by nemohlo dôjsť a to z dôvodu nenaplnenia predpokladov vydržania (spôsobilosť subjektu, oprávnená držba, dobromyseľnosť, uplynutie vydržacej doby) a tiež že notárska zápisnica je nezákonná a skutočnosť, ktoré osvedčuje boli vyvrátené. V tejto súvislosti je potrebné zdôrazniť všeobecne uznávanú zásadu rímskeho práva „ius ex iniuria non oritur“ („z bezprávia nevzniká právo“).

5. Žalovaný v duplike uviedol, že zotráva na svojich doterajších vyjadreniach vrátane vyjadrenia k odvolaniu a žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Mal zato, že z obsahového hľadiska replika žalobcu neprináša žiadne nové relevantné fakty. Žalobca dookola spochybňuje akúkoľvek inú argumentáciu jeho alebo súdu, ktorá nezapadá do kontextu jeho obhajoby. Z doterajších vyjadrení žalobcu jednoznačne vyplýva, že nie je schopný akceptovať akýkoľvek iný názor ako svoj prípadne názor ním oslovených osôb, napr. odborné vyjadrenie doc. Vladára.

5.1. Pokiaľ ide o názor a úvahy súdu, ktoré prezentoval v odôvodnení svojho rozsudku týkajúce sa vydržania predmetu sporu žalovaným o ktoré sa vo svojej replike žalobca opiera, tento názor súdu považoval žalovaný za predčasný, keďže súd počas konania po vrátení veci z odvolacieho súdu nevykonával žiadne úkony a dôkazy, ktoré by takýto názor mohli podporovať.

6. Podľa § 470 ods. 1 prechodných ustanovení Civilného sporového poriadku ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti.

7. Odvolací súd s poukazom na vyššie uvedené ustanovenie § 470 ods. 1 C.s.p. preskúmal a prejednal vec v napadnutom rozsahu v zmysle § 379 a § 380 ods. 1 C.s.p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania (rozsudok bol odvolacím súdom verejne vyhlásený podľa § 378 ods. 1 a § 219 ods. 3 C.s.p.) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je dôvodné a rozsudok je potrebné zmeniť podľa § 388 C.s.p.

8. Žalobca sa v predmetnom konaní domáha určenia, že je vlastníkom nehnuteľnosti - pozemku registra "C" s parcelným číslom XXXX, druh pozemku : ostatné plochy, o výmere 2 732 m² v podiele 1/1, katastrálne územie: N. S., Q. G. - S. Č. N. S., Q. G. F., parcela vedená Okresným úradom Bratislava, Katastrálnym odborom na LV č. XXXX.

8.1. Súd prvej inštancie v poradí prvým rozsudkom č. k. 9C/3/2006-682 zo dňa 28.11.2014 žalobe v celom rozsahu vyhovel. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) uznesením č. k. 9Co/102/2015-745 zo dňa 30. 03. 2017 zrušil rozsudok súdu prvej inštancie a vec mu vrátil na ďalšie konanie, pričom v odôvodnení uviedol, že sa stotožňuje so záverom súdu prvej inštancie ohľadne existencie naliehavého právneho záujmu v zmysle § 80 písm. c) O.s.p. na požadovanom určení vlastníckeho práva a so záverom, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný, keďže rímskokatolícka cirkev je právnym nástupcom Slovenskej náboženskej základiny.

8.2. Po vrátení veci v poradí druhým (napadnutým) rozsudkom č.k. 9C/3/2006-1313 zo dňa 25. augusta 2020 súd prvej inštancie žalobu zamietol z dôvodu nedostatku aktívnej legitimácie, keďže Slovenský náboženský fond, ktorému svedčil zápis vlastníckeho práva v pozemkovej knihe ešte aj v roku 1996, bol od svojho založenia samostatným subjektom práva s vlastnou právnou subjektivitou, nebol ani útvarom rímskokatolíckej cirkvi, jej právnickou osobou a ani majetok náboženskej základiny nebol majetkom cirkevným. Keďže fond preukázateľne nezanikol, teda nedošlo k zrušeniu, či zániku Slovenského náboženského fondu ako subjektu práva, nemožno hovoriť o žiadnom právnom nástupníctve žalobcu ani nikoho iného. Súd prvej inštancie sa nestotožnil so závermi ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR ktorá považuje za podstatné pôvod (majetkový základ), účel a ciele uvedeného fondu, či tento fond bol súčasťou hierarchického zriadenia rímskokatolíckej cirkvi. Svoj odklon od ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu odôvodnil tým, že tieto rozhodnutie pokladá za prekonané rozhodnutiami Okresného a Krajského súdu v Trenčíne a odklon odôvodnil aj odbornými článkami (článok Mgr. K. G., Č. K.. K. H.).

9. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd dospel k záveru, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav vo veci (pozri odsek 1.2.) avšak vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že žaloba je nedôvodná z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu a k záveru, že ustálené judikatúra Najvyššieho súdu SR na vec sa vzťahujúca je už prekonaná (bližšie pozri odsek 8.2.).

10. Vo svojom zrušujúcom uznesení č. k. 9Co/102/2015-745 zo dňa 30.03.2017 odvolací súd vyjadril názor, že žalobca je v konaní aktívne legitimovaný, keďže Rímskokatolícka cirkev je právnym nástupcom Slovenskej náboženského fondu. Otázka právneho nástupníctva bola vyriešená ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR a aj napriek záverom súdu prvej inštancie v napadnutom rozsudku nie je dôvod aby odvolací súd svoj názor o aktívnej legitímácii žalobcu v konaní žiadnym spôsobom korigoval.

10.1. „Ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu“ je vyjadrená predovšetkým v stanoviskách alebo rozhodnutiach najvyššieho súdu, ktoré sú (ako judikáty) publikované v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky. Do tohto pojmu však možno zaradiť aj prax vyjadrenú opakovane vo viacerých nepublikovaných rozhodnutiach najvyššieho súdu, alebo dokonca aj v jednotlivom, dosiaľ nepublikovanom rozhodnutí, pokiaľ niektoré neskôr vydané (nepublikované) rozhodnutia najvyššieho súdu názory obsiahnuté v skoršom rozhodnutí nespochybnili, prípadne tieto názory akceptovali a vecne na ne nadviazali.

10.2. Najvyšší súd SR vo viacerých svojich nepublikovaných rozhodnutia a to sp. zn. 1Cdo/247/2006 zo dňa 25.8.2008, sp. zn. 1MCdo/9/2007 zo dňa 27.2.2009, sp. zn. 2Cdo/201/2009 zo dňa 30.11.2010, sp. zn. 7Cdo/146/2011 zo dňa 20.6.2012, sp. zn. 5Cdo/7/2020 zo dňa 27.4.2022 a nepriamo aj v rozhodnutí sp. zn. 1Cdo/48/2009 zo dňa 28.10.2010 posudzoval charakter Slovenského náboženského fondu a jeho majetku a dospel k záverom, že Slovenský pozemkový fond ako samostatný subjekt práva s osobitným charakterom a vlastnosťami bol súčasťou celého organizmu cirkvi a to tiež v majetkovom pomere, že Rímskokatolícka cirkev bola uznaná za oprávnenú osobu vo vzťahu k majetku patriacemu a odňatému náboženskej základine. Tiež dospel k záverom, že pre určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorá bola pôvodne evidovaná v Pozemkovej knihe v prospech Slovenského náboženského fondu, je rozhodujúci pôvod (majetkový základ), účel a cieľ, pre ktorý bol Slovenský náboženský fond zriadený a ktorému slúžil. Najvyšší súd SR v uvedených rozhodnutiach konštatoval, že nie je potrebné zaktivňovať činnosť Slovenského náboženského fondu, pretože jeho majetkový substrát je jasný a vlastníctvo Rímskokatolíckej cirkvi k nemu stále trvá.

10.3. Odvolaciemu súd nie je známe, žeby závery vyjadrené v citovaných rozhodnutiach Najvyššieho súdu SR boli neskoršími rozhodnutiami Najvyššieho súdu SR spochybnené alebo prekonané a preto nevidí dôvod, aby tieto rozhodnutia neboli považované za súčasť pojmu „ustálená rozhodovacia prax“ ktorú je v zmysle právnej istoty a základných princípov Civilného sporového poriadku (čl. 2 ods. 2) potrebné rešpektovať a rozhodovať v súlade s ňou. Ustálená judikatúra bola vytvorená práve za účelom preklenutia nedokonalosti v práve, jeho aplikácii a v právnom systéme ako takom z minulosti; tak práve na situáciu ako je tomu v tomto prípade. Odvolací súd sa stotožňuje s námietkami žalobcu, že rozhodnutia všeobecných súdov, ktorými súd prvej inštancie odôvodnil svoje rozhodnutie a to rozhodnutia Okresného súdu v Trenčíne sp. zn. 20C/102/2006, sp. zn. 15C/87/2007, sp. zn. 19C/85/2007 a rozhodnutia Krajského súdu v Trenčíne sp. zn., 6Co/856/2015, sp. zn. 5Co/376/2013, sp. zn. 5Co/58/2019 predstavujú prekvapivé vybočenie z ustálenej rozhodovacej praxe ostatných súdov SR. Navyiac sa týkajú výlučne Študijnej základiny, primárne z dôvodu ktorého ich nemožno bez ďalšieho aplikovať na otázku Slovenského náboženského fondu (osobitne nie v tom prípade, keď samotné vylučujú aplikáciu akýchkoľvek iných rozhodnutí, ktoré neriešia nástupníctvo výlučne po Študijnej základine, teda sami deklarujú, že nemožno stotožňovať študijnú základinu s inou základinou, fondom, napr. ani s náboženským fondom). Vzhľadom na uvedené nemôže obstať záver súdu prvej inštancie, ktorý vzhľadom na tieto rozhodnutia Okresného a Krajského súdu v Trenčíne považoval doterajšie rozhodnutia Najvyššieho súdu SR za prekonané. Navyiac je absolútne nenáležité aby rozhodnutia okresného a krajského súdu, ako súdov nižšej súdnej inštancie mohli prekonať dlhoročnú ustálenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR bez toho, aby sa v danej veci mohol k zvratu judikatúry vyjadriť aj samotný Najvyšší súd SR. Na dôvažok, Najvyšší súd SR svojím uznesením sp. zn. 5Cdo/7/2020 zo dňa 27.4.2022 zrušil súdom prvej inštancie citovaný rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 18.9.2019 č.k. 5Co/58/2019-1026 a vec vrátil Krajskému súdu v Trenčíne na ďalšie konanie.

10.4. Ak súd prvej inštancie svoje rozhodnutie odôvodňoval odbornými článkami S. K. G., K. K. H., odvolací súd považuje za potrebné zdôrazniť, že súd má primárne aplikovať právo, vychádzať z ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít a pri vykonávaní dokazovania vychádzať z relevantných dokumentov a nie z odborných článkov dobovej a historickej vedy, ktoré môžu slúžiť len na zdôraznenie správnosti záverov súdu, čo ale nie je tento prípad.

10.5. Majetok (osobitne pozemok) Slovenského náboženského fondu vždy bol pôvodom i účelom majetkom rímskokatolíckej cirkvi. Cirkev si sama vysporiadala vlastnícke nástupníctvo po zaniknutých alebo zrušených spoločenstvách tak, že bol uplatnený územný princíp, na základe čoho, keďže pozemok je v územnej pôsobnosti žalobcu, tento je potom plne oprávnený domáhať sa určenia vlastníckeho práva k pozemku. Územný princíp bol schválený uznesením Konferencie biskupov Slovenska na svojom zasadnutí dňa 14.09.1995, vychádza aj z jednotlivých vyššie uvedených cirkevných konštitúcií, pričom Slovenská republika tento stav uznáva a rešpektuje v zmysle článku I ods. 2 Základnej zmluvy medzi Slovenskou republikou a Svätou stolicou - oznámenie MZV SR č. 326/2001 Z.z. Žalobca je teda (najmä) na základe územného princípu vlastníckym nástupcom predmetného pozemku. Slovenský náboženský fond je svojím zriadením, činnosťou, zmyslom tak špecifický, že nie je možné ho zaradiť resp. podradiť do súčasného právneho poriadku a aj z tohto dôvodu bolo vacuum iuris vyplnené ustálenou rozhodovacou praxou Najvyššieho súdu SR v tom zmysle, že pri fondoch, základinách je kľúčový pôvod, účel a ciele daného fondu, nie jeho hierarchické zaradenie. Keďže na Slovensku už Slovenský náboženský fond nepôsobí („fondový život na Slovensku zanikol - došlo k ukončeniu činnosti fondu“) je žalobca v konaní aktívne legitimovaný a má plné právo domáhať sa určenia vlastníckeho práva k tomuto majetku (pozemku), ktorý bol pôvodne súčasťou cirkevného majetku a po celú dobu existencie Slovenského náboženského fondu si zachoval cirkevný charakter z hľadiska jeho určenia a využitia. S poukazom na uvedené neobstojí právny záver súdu prvej inštancie o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu v konaní.

11. Žalobca odvodzuje svoje vlastnícke právo od Slovenského náboženského fondu, ktorý bol vlastníkom pozemku. Z vykonaného dokazovania súdom prvej inštancie (pozri odsek 1.2.) mal odvolací súd v súlade so súdom prvej inštancie za preukázané, že Slovenský náboženský fond získal pozemok na základe Kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 2.6.1938 za kúpnu cenu 400.000,-Kč a 600.000,-Kč na základe ktorej bol zapísaný vklad vlastníckeho práva v prospech Slovenského náboženského fondu - právneho predchodcu žalobcu (č.d. 10317/1938 zo dňa 21.9.1938 - PKV č. 10867 pre katastrálne územie Bratislava). V období rokov 1958-1961 podľa výpisu z Pozemkovej knihy č. XXXXX došlo k viacerým zmenám, rozdeľovaniu, spájaniu a odčleňovaniu parciel, ale po vykonaných zmenách bol posledný stav nehnuteľnosti ku dňu 29.3.1961 stále vo vlastníctve Slovenského náboženského fondu a Pozemkovej knihe č. XXXXX vo vzťahu k pozemku uvedený zápis: parcela č. XXXX, les, o výmere 2.747m².

11.1. Zápis vo verejnej knihe možno považovať za nepochybný a dostatočný dôkaz o vlastníctve žalobcu, ktorý bezvýhradne rešpektuje aj ustálená rozhodovacia prax najvyššieho súdu (pozri rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Cdo/71/2008, sp. zn. 3Cdo/219/2011, sp. zn. 7Cdo/146/2011, sp. zn. 5Cdo/18/2018). V týchto rozhodnutiach bol vyslovený právny názor, že právna tradícia na území Slovenska do 1. januára 1951 (do účinnosti tzv. Stredného občianskeho zákonníka) vychádzala z toho, že k prevodu vlastníckeho práva nehnuteľných vecí dochádzalo intabuláciou (vkladom) - zapísaním nadobúdacieho titulu do verejných kníh (pozemkových, železničných, banských a pod.). V takom prípade išlo o vlastníctvo tabulárne s konštitutívnymi účinkami. Zápisy vo verejných knihách predstavovali nie len dôkazný prostriedok o vzniku, prevode a zániku zapísaných práv ale vykonanie tzv. „knihovných zápisov“ v nich sa spájalo so zavŕšením sledovanej skutkovej podstaty vyjadrenej v právnom úkone ako nadobúdacím titulom - s nadobudnutím alebo zánikom vecného práva k nehnuteľnosti s právnymi účinkami ex nunc. Vklad do pozemkovej knihy mal konštitutívny - právotvorný význam a účinok; vkladom totiž právo vznikalo alebo zanikalo. Na nehnuteľnosť vpísanú do pozemkovej knihy (knihovanú) právo vlastníctva (taktiež aj iné vecné právo na takúto nehnuteľnosť) spravidla nadobudnúť možno len vpísaním do pozemkovej knihy (viď bližšie Rouček, F. a Sedláček, J.: Komnetář k Čsl. obecnému zákonníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, díl II, nakladatelství V. Linhard v Praze, 1935, str. 507). Vlastníkom nehnuteľnosti zapísanej do pozemkovej knihy mohol byť spravidla len ten, kto bol v pozemkovej knihe ako vlastník zapísaný. Uplatňovaním intabulačného princípu (imponere in tabulas) sa teda určovala nielen registračná, ale aj hmotnoprávna (právotvorná) povaha zápisu vykonaného

do pozemkovej knihy. Stanovením intabulačného princípu (stotožnením momentu nadobudnutia alebo zániku práva s jeho verejným publikovaním v pozemkovej knihe) a prísnyimi a presnými formálnymi pravidlami pre zápis sa zabezpečoval súlad medzi skutočným a evidovaným stavom.

11.2. Vklad do Pozemkovej knihy v prospech Slovenského náboženského fondu (pôvodný vlastník) mal konštitutívny účinok a zápis o vlastníctve Slovenského náboženského fondu je správny a hodnoverný, keďže zákonnosť tohto zápisu nebola nikdy spochybnená súdom ani žiadnym následným zápisom do pozemkovej knihy. Tento právny stav je potrebné rešpektovať. Zánik vlastníckeho práva pôvodného vlastníka z roku 1938 v konaní nebol preukázaný a vec bola štátom, resp. právnickou osobou prevzatá len fakticky.

12. Žalovaný odôvodňoval nadobudnutie vlastníckeho práva k pozemku vydržaním čo preukazuje vydanie osvedčenia o vydržaní v zmysle 63 Notárskeho poriadku, ktoré mu vo Veľkom Mederi vydala dňa 17.12.1996 notárka JUDr. Dalma Nurnbergerová vo forme notárskej zápisnice pod sp. zn. N 72/96, Nz 45/96 (ďalej len „Notárska zápisnica“). Nato aby došlo k nadobudnutiu vlastníckeho práva vydržaním musia byť kumulatívne splnené všetky zákonné podmienky a to: 1. spôsobilosť subjektu, 2. oprávnená držba a dobromyseľnosť, 3. uplynutie vydržacej doby. K spôsobilosti subjektu a k uplynutiu vydržacej doby sa odvolací súd už vyjadril vo svojom zrušujúcom uznesení č. k. 9Co/102/2015-745 zo dňa 30.03.2017.

12.1. K subjektu vydržania odvolací súd vyslovil právny názor, že žalovaným subjektom v konaní je Slovenská republika, ktorá predmetnú nehnuteľnosť mala vydržať, je zapísaná ako vlastníka nehnuteľnosti. Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky je len orgán, ktorý za Slovenskú republiku koná. Je potrebné rozlíšiť žalovaný subjekt Slovenskú republiku, ktorá má právnu subjektivitu a orgán, ktorý za Slovenskú republiku koná a to Kanceláriu Národnej rady Slovenskej republiky a názor, že aj právny predchodca Kancelárie Národnej rady Slovenskej republiky a to Kancelária Slovenskej národnej rady mala až do 31.12.1996 právnu subjektivitu. Kancelária Slovenskej národnej rady bola zriadená zákonom č. 204/1968 Zb. o rokovanom poriadku Slovenskej národnej rady účinného do 5. apríla 1989 (§ 84) a následne zákonom č. 44/1989 o Zb. o rokovanom poriadku Slovenskej národnej rady (97) účinného do 31.12.1996, plnila úlohy spojené s odborným, organizačným a technickým zabezpečením činností orgánov a poslancov národnej rady. Podľa Článku 1 ods. 4 Organizačného poriadku Kancelárie Slovenskej Národnej rady schváleného uznesením Predsedníctva Slovenskej národnej rady č. 223 z 25.04.1979 je Kancelária SNR samostatná rozpočtová organizácia. Podľa § 60 ods. 2 zákona č. 109/1964 Zb. Hospodársky zákonník, rozpočtovými organizáciami sú štátne organizácie, ktoré sú svojimi príjmami a výdavkami zapojené na štátny rozpočet federácie alebo republiky alebo na rozpočet národného výboru (ďalej len "príslušný rozpočet") a hospodária samostatne podľa schválených rozpočtov. Kancelária Slovenskej národnej rady ako samostatná rozpočtová organizáciu bola socialistickou organizáciou s právnou subjektivitou zmysle § 18 Občianskeho zákonníka platného a účinného do 31.12.1991 a od 01.01.1992 teda od účinnosti zákona č. 509/1991 Zb., ktorým bol novelizovaný Občiansky zákonník právnickou osobou s právnou subjektivitou.

12.2. Od začiatku a po dobu držby spornej nehnuteľnosti sa vystriedala platnosť a účinnosť dvoch Občianskych zákonníkov. Občiansky zákonník v znení platnom v čase vstupu žalovaného do držby nehnuteľnosti (1959), t. j. Občiansky zákonník z roku 1950 (zákon č. 141/1950 Zb., účinný od 31. decembra 1950 do 31. marca 1964) v §§ 115-118 upravoval nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti vydržaním, keď vydržacia doba pri nehnuteľnosti 10 rokov. Občiansky zákonník č. 40/1964 Zb., ktorý zrušil Občiansky zákonník z roku 1950, nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním vôbec neupravoval. Možnosť nadobudnutia vlastníckeho práva takýmto spôsobom bola zavedená až novelou vykonanou zákonom č. 131/1992 Zb., účinnou od 1.4.1983. Rozsah subjektov vydržania bol však obmedzený (vydržanie bolo obmedzené na občanov) a rovnako bol obmedzený aj rozsah predmetov vydržania, keď nebolo možné vydržať vlastnícke právo najmä k pozemkom. Novelou Občianskeho zákonníka vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb., účinnou od 1.1.1992, boli tieto obmedzenia odstránené, keď vlastnícke právo vydržaním mohla nadobudnúť aj právnická osoba a teda aj štát, keď oprávnenú držbu právnickej osoby aj štátu je možné započítať do vydržacej doby. V súvislosti s vydržaním vlastníckeho práva k pozemku teda predmetná novela umožnila započítanie nepretržitej držby vykonávanej aj pred 1. januárom 1992, pričom držbu nekvalifikovala odlišne v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Ak teda držiteľ nehnuteľnosti (t. j. ten, kto s nehnuteľnosťou nakladal ako s vlastnou) spĺňal k 1.1.1992 podmienku nepretržitej držby trvajúcej po dobu desať

rokov, a zároveň bol držiteľom oprávneným (t. j. bol so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu pozemok patrí), nadobudol k tomuto dňu vlastnícke právo k pozemku vydržaním. To znamená, že všetky podmienky vydržania museli byť splnené v deň účinnosti zákona č. 509/1991 Zb. (Pozri rozhodnutia NS SR sp. zn. 2 M Cdo 1/2015, sp. zn. 2 Cdo 271/2015, sp. zn. 3 Cdo 80/2001, R 4/2011, R 83/2002). V prípade ak boli splnené všetky predpoklady pre nadobudnutia vlastníckeho práva ku dňu 1.1.1992 žalovaný nadobudol vlastnícke právo a je nepodstatné či po tomto dátume bol alebo nebol dobromyseľným držiteľom.

12.3. Vo vzťahu k subjektu vydržania a vo vzťahu k plynutiu vydržacej doby odvolací súd na svojich vyslovených právny názoroch a záveroch zotrúva. Následne vyhodnocoval rovnako ako súd prvej inštancie splnenie ďalšej podmienky pre nadobudnutie vlastníckeho práva vydržaním a to oprávnenosť držby, ktorej súčasťou je aj dobromyseľnosť.

12.4. Podľa § 130 ods. 1 Občianskeho zákonníka ak je držiteľ so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný o tom, že mu vec alebo právo patrí, je držiteľom oprávneným. Pri pochybnostiach sa predpokladá, že držba je oprávnená. Otázka dobromyseľnosti sa má v zmysle citovaného ustanovenia posudzovať „so zreteľom na všetky okolností¹, t.z. že oprávneným držiteľom je každý, kto s vecou nakladá ako so svojou alebo kto vykonáva právo pre seba a vzhľadom na všetky okolnosti je dobromyseľný v tom, že mu vec alebo právo patrí. Oprávnená držba sa musí opierať o právny titul (formálne správny, či domnelý) a súčasne musí byť poctivá v zmysle existencie dobrej viery držiteľa v tom, že mu vec alebo právo patrí. Dobrá viera musí byť podložená konkrétnymi okolnosťami, z ktorých možno usudzovať, že toto presvedčenie držiteľa je opodstatnené a musí trvať po celú vydržaciú dobu. Okolnosťami, ktoré môžu svedčiť pre záver o existencii dobrej viery, sú spravidla skutočnosti týkajúce sa právneho dôvodu nadobudnutia veci (práva) a svedčiace o poctivosti nadobudnutia, t.j. tzv. titulu uchopenia sa držby - objektívne oprávnený dôvod nadobudnutia držby (pozri napr. rozhodnutia NS SR sp. zn. sp. zn. 2Cdo/207/2005, sp. zn. 4Cdo/361/2012).

12.5. V prejednávanej veci bol posledným známym vlastníkom predmetných nehnuteľností zapísaných v PKV č. XXXXX pre katastrálne územie G. Slovenský náboženský fond (je to uvedené aj v Notárskej zápisnici), pričom z predmetnej PKV nijako nevyplýva, že by v období predchádzajúceho režimu došlo k poštátneniu týchto nehnuteľností, prípadne, že by došlo k akejkoľvek zmene vlastníckeho práva. Vychádzajúc z Notárskej zápisnice, vlastníctvo štátu k predmetným pozemkom bolo údajne nadobudnuté na základe (tzv. právny titul) zápisu v PKV č. XXXXX, H..Ú.. G. pod č. B2, v ktorom je uvedené: „vkladá sa právo späťkúpy a predkúpy Čsl. Štátu" v spojení s vládnym nariadením č. 81/1958 Zb. o správe národného majetku (ďalej len „Nariadenie č. 81/1958 Zb.“) v zmysle ust. § 4 ods. 3 a § 15, a na tomto základe údajne prešiel majetok do vlastníctva štátu - Slovenskej národnej rady a od 01.01.1993 Národnej rady SR.

12.6. Zápis práva „späťkúpy a predkúpy Čsl. štátu" pod č. B2 predstavuje tzv. právo spätnej kúpy a predkupné právo štátu; vyhradzuje jedine to, že Slovenský náboženský fond pri budúcom predaji nehnuteľností, tieto ponúkne na predaj ako prvému štátu. Slovenský náboženský fond resp. cirkev ich však nikdy nepredával. Hypoteticky, aj v prípade využitia predkupného práva štátom (čo sa nestalo) by na nadobudnutie vlastníckeho práva bolo potrebné uzavrieť písomnú zmluvu (titul) a následne by muselo dôjsť k jej zavkladovaniu a zápisu do PKV/ katastra nehnuteľností (spôsob), k čomu v danom prípade nedošlo o čom svedčí neexistencia takéhoto zápisu. Uvedený zápis o predkupnom práve v PKV nemožno v žiadnom prípade vykladať tak, že na jeho základe mohlo dôjsť, či došlo k nadobudnutiu vlastníctva štátu. V zmysle § 3 uvedeného Nariadenia č. 81/1958 Zb., na základe ktorého mal štát údajne získať vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, sa toto nariadenie vzťahovalo na všetok národný majetok (nie majetok súkromný). Podľa § 102 občianskeho zákonníka č. 141/1950 Zb. národný majetok je výhradne v štátnom socialistickom vlastníctve. Teda, keďže majetok Slovenského náboženského fondu bol cirkevným majetkom a zároveň tento fond nebol ani zlikvidovaný, majetok Slovenského náboženského fondu nebol nikdy národným majetkom štátu, štát nemohol nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam v zmysle cit. Nariadenia č. 81/1958 Zb. Preto aj v prípade ukončenia činnosti fondu, jeho majetok sa nemohol stať súčasťou majetku štátu, ale tento automaticky musel prejsť na cirkev, nakoľko len cirkev bola výlučným vlastníkom predmetných nehnuteľností. O uvedenom svedčí aj skutočnosť, že predmetné nehnuteľnosti neboli vedené vo vlastníctve štátu v pozemkovej knihe, ani v katastri nehnuteľností. Navyiac, ak by sa štát mal

stať vlastníkom nehnuteľností v zmysle uvedeného nariadenia žalovaný by potom nemohol mať žiadnen právny záujem získať vlastnícke právo k nehnuteľnostiam z titulu vydržania.

12.7. S poukazom na uvedené odvolací súd dospel k záveru, že absentuje akýkoľvek právny titul (dôvod), na základe ktorého by sa mohol žalovaný domnievať, že mu predmetné nehnuteľnosti patria. Keďže niet právneho titulu, nemožno hovoriť o oprávnenej držbe žalovaného. Ak by aj hypoteticky uvedeným Nariadením č. 81/1958 Zb. prešlo vlastníctvo na štát, v danom prípade ide o nútené prevzatie vlastníctva štátom na základe štátom vydaného právneho aktu (bez ohľadu na vôľu skutočného vlastníka), čo nemôže v žiadnom prípade predstavovať právny titul, na základe ktorého sa štát - žalovaný môže dobromyseľne domnievať, že mu poctivo a právom patrí vlastnícke právo. Samotná predstava možnosti vydržania poštátneného majetku štátom je v rozpore s inštitútom vydržania, dobromyseľnosťou a oprávnenosťou. Navyše je absurdné, aby sa štát dovoľával dobromyseľného vydržania vlastníckeho práva k nehnuteľnosti, ktorú mal pôvodne nútene odňať jej vlastníkovi ten istý subjekt - teda štát, navyiac v období neslobody a slabšej strane, ktorej činnosť bola systematicky potláčaná . Je preto namieste uplatniť všeobecne uznávanú zásadu rímskeho práva „ius ex iniuria non oritur“ („z bezprávia nevzniká právo“).

12.8. Vzhľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že u žalovaného nebola splnená podmienka oprávnenej držby ani dobromyseľnosti. Žalovaný nepredložil žiaden právny titul, ktorým by preukazoval faktické prevzatie predmetných nehnuteľností, alebo oprávnenosť držby, pričom jeho vlastníctvo nebolo nikdy zapísané ani v PKV ani v katastri nehnuteľností. Ani samotná Notárska zápisnica neobsahuje informáciu o titule nadobudnutia vlastníctva, ani žiadne dôkazy na podporu oprávnenosti, či skutočného výkonu držby, bez čoho nemožno dospieť k osvedčeniu o vydržaní. Z tohto dôvodu žalovaný nemohol nadobudnúť vlastnícke právo vydržaním keďže nenaplnil predpoklady vydržania a to oprávnenú držbu a dobromyseľnosť. K rovnakým záverom, že žalovaný a ani jeho právny predchodca - Slovenská národná rada neboli dobromyseľnými držiteľmi v zmysle § 134 ods. 1, § 134 ods. 3 Občianskeho zákonníka) dospel aj súd prvej inštancie, aj keď z časti iných dôvodov (pozri odseky 58. až 76. napadnutého rozsudku, resp. odsek 1.7. odvolacieho rozsudku).

13. Vzhľadom na preukázanie platného a účinného nadobudnutia vlastníckeho práva k pozemku právnym predchodcom žalobcu, vzhľadom na skutočnosť, že v konaní nebolo žiadny spôsobom preukázané že by vlastnícke právo právneho predchodcu žalobcu neskôr zaniklo a ani to, že žalovaný nadobudol vlastnícke právo k pozemku vydržaním (absencia oprávnenej držby a dobromyseľnosti) nepovažoval odvolací súd za potrebné zaoberať sa ďalšími námietkami žalobcu uvedenými v odvolaní. Ústavný súd vo svojich rozhodnutiach konštantne pripomína a odvolací súd sa s týmto v plnej miere stotožňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných stranami konania. (napr. IV. ÚS 115/03, II. ÚS 44/03, III. ÚS 209/04, I. ÚS 117/05, IV. ÚS 112/05).

14. Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd podľa § 388 C.s.p. napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zmenil tak, že žalobe v celom rozsahu vyhovel a určil, že žalobca je vlastníkom nehnuteľnosti - pozemku registra "C" s parcelným číslom XXXX, druh pozemku ostatné plochy, o výmere 2.732m² v podiele 1/1, katastrálne územie N. S., Q. G. - S. Č. N. S., Q. G. F., parcela vedená Okresným úradom G., Katastrálnym odborom na X. Č.. XXXX.

15. O náhrade trov konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 2 v spojení s § 255 ods. 1 a § 262 ods. 1 C.s.p.. V konaní bol plne úspešný žalobca, preto mu vznikol voči žalovanému nárok na náhradu trov konania (prvoinštančného i odvolacieho) v rozsahu 100 %, keď o výške náhrady trov konania v zmysle § 262 ods. 2 C.s.p. rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

16. Záverom odvolací súd dodáva, že v záhlaví napadnutého rozsudku súd prvej inštancie chybné označil žalovaného ako „ Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Alexandra Dubčeka č. 1, Bratislava, IČO: 00 151 491. V danom prípade bol žalovaným Slovenská republika za ktorú koná Kancelária Národnej rady Slovenskej republiky, so sídlom Nám. Alexandra Dubčeka č. 1, Bratislava, IČO: 00 151 491. Súd prvej inštancie s takto označeným žalovaným aj konal. Nakoľko teda v písomnom vyhotovení napadnutého rozsudku došlo k chybe v písaní spočívajúcej v nesprávnom

označení žalovaného v jeho záhlaví, odvolací soud predmetnú chybu opravil v súlade s § 224 C.s.p. v spojení s § 378 ods. 1 C.s.p. tak, ako je uvedené vo výrokovvej časti tohto rozsudku.

17. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zákonov, § 393 ods. 2 C.s.p.).

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,

b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,

c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,

d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo

f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a/ pri riešení ktorej sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b/ napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c/ je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a/ a b/ (§ 422 ods.1 C.s.p.).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii (§ 427 ods.1 prvá veta C.s.p.).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods.2 C.s.p.).

Dovolaťel musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolaťela musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a/ dovolaťelom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b/ dovolaťelom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c/ dovolaťel v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa(§ 429 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods.1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods.2 C.s.p.).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 C.s.p.).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolaťel uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods.2 C.s.p.).